X. évfolyam. Budapest. 266. szám. Kedd, 1876. november 7.

Előfizetési dij:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 8 krajczár.
Hirdetési dij: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest IV. megyeháztér 9. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.
Kiadó-hivatal:
Budapest IV. megyeháztér 9. sz.
Vodianer F. nyomdájában.

Andrássy és szövetségesei.

A keleti kérdés felett oly vita támadt a reichsrathban, melynél valamennyi párt beszédzsilipjei megnyiltak. Támadt is ez alkalomból oly ár, melynek mosdató ereje jobbról is, balról is sodorja a minisztereket. Az Auersperg kabinet, mely ép oly mihaszna nyugalommal engedte a három császárság vészedelmét nagyra nőni, mint a Tisza kormány hatalom kapzsisága, kikap keményen. De azért a mosdatás csak közvetve illeti az alkotmányos kormányt, melynek felelőssége a külügyekben ugy szólván a semmivel határos, s a vita egész ereje Andrássy ur „megbizhatlan következetlen kalandos“ politikája ellen tombol.

Andrássy Gyula grófon nem marad egy csipetnyi rész sem, mire e szapulóból kikerül politikája. S az igazat megvallva mi magyarok nem igen épülhetünk nemes hazánkfiának e kellemetlenségén, melyet tökéletesen megérdemel. Az „esetről-esetre való külügyi kötéltáncz nem képezheti a mi ideálunkat, kivált, midőn osztrák részről a guny, nevetség és logikai összes ütegeivel látjuk ostromolni azt a diplomatiát, mely kész volt a katonai párttal egészen a muszkabarátság szinvonaláig együtt haladni.

Kuranda beszéde volt tagadhatlanul a legmaróbb és legügyesebb. „A három császár szövetség kezdete óta, a békét a három császár szövetség zavarta meg“, mondá e szónok és utalt e szövetségnek nevetséges oldalaira, melyen a béke szándékát alaposan compromittálnia sikerült.

A támadásokkal szemben csupán a szláv elemek, mint Hohenwarth és a centralista reactionariusok, mint Plener védték Andrássyt, alkalmasint, hogy annál büszkébbek legyünk „magyar hazánkfia“ magyaros politikájára. Igaz, hogy e politika egyuttal Albrecht főherczeggé, meg a Zschok által az omladina tagjának megnevezett Rodiché, de hát mi örülhetünk, hogy Andrássyban a régi magyar aulicus politika udvaroncz emberei ki nem haltak.

Kuranda rendkivül elemében lehetett, mert még felső kabátjának felhuzásakor sem kimélte meg Andrássy urat egy oldalvágástól. Midőn ugyanis Hohenwarth gratulált volna neki kormánymosdató beszédének sikerült voltáért, talpraesetten felelte, hogy az ő sikerült támadása még sem ártott annyit a politika képviselőinek, mint Hohenwarth ur sikerült védelme. És ebből aztán okulhat a providenciális kapkodó.

Okulhat egyébiránt ő egyéb vitarészletekből is. Plener ur, ki védte halálosan, rajta volt, hogy e halálos védelmet még keserübbé tegye az emlékeztetés által Világosra és Kintahiára. „Van egy erős áramlat — ugymond — mely tulhajtott nemzeti érzületből és a délszláv elemekből való tulzott félelemből a statusquót kivánná fentartani. Ez lehet a bosszu politikája Világosért, és a háláé Kintahiáért: de nem osztrák politika.“

Nyugodt lehet Plener ur, Andrássy nem gondol többé sem Világosra, sem Kintahiára, őt nem vezeti sem a bosszu, sem a hála, nem üz nemzeti magyar politikát, s nem csinál osztrák politikát: van ennél „a birodalom egységén“ belől erősebb rugó és hatalmasabb befolyás, mely a három császári kötelék épségét fentartja, s ez a katonai reactió politikája. Valóban egészen fölösleges volt e hivatkozás „régi elmult dolgokra“, midőn a tény, hogy ugyanaz a Plener, ki Világost és Kintahiát bosszu és hála fejében politikai sugóknak tulajdonitja „egy erős áramlat“ részéről, pártfogása alá veszi Andrássy Gyula gróf külügyi politikáját, melyet magáévá tesz a kardcsörtető kalandorok és a bukott rendszerek pártja.

Már maga a támogatás, mely Andrássy Gyula grófnak a reichsratk vitájában osztályrészül jutott, meztelenül feltünteti, mily irányban vitorláztak érdekeinkkel a Ballplatz külügyi hivatalának rozzant csolnakán. Minden kétséget kizáró módon bizonyitja ez, mily vezetőkkel áldotta meg a sors Magyarországot haragos kedvében e korszak megalkuvástól telitett légkörében. A mire bécsi levelünk utalt; a mitől féltünk folytonosan, a mit csak a véletlen háritott el fejünkről, a mitől tartanunk kell ezentul is: az kitünik e vitákból. Andrássy ur beleegyezését adta a karvalypolitikához, mely közös zsákmányt les, hogy együttesen osztozkodhassék prédáján. A czezarevich és Albrecht főherczeg, Gortsakoff és Andrássy, a muszka és osztrák, vagy hát mondjuk osztrák-magyar akarták a békét egy szent frigyben, mely rablás után élt volna.

Gyönyörü békeszövetség! Gyönyörüségén nem változtat még az sem, hogy az orosz zsákmányszomj szláv szempontból legalább mentségre talál, de nem ugy magyar szempontból. No de a muszkabarátság karjai között ki gondolna a közvélemény tiltó szavával. Ha amaz rendelkezhetik népei fölött absolut hatalommal, miért ne rendelkezhetnék Andrássy ur a katonai párt felhatósága alatt, midőn itt sincs parlament, melynek felelős lenne, hanem van egy minta alkotmány, mely felelősség nélkül enged gazdálkodni a népek élete és vére fölött. Alkotmányos absolitismus ez, mely lényegére semmit nem különbözik, a korlátlan hatalmaskodásból. Legfölebb annyi a különbség, hogy még az oroszok föltétlenül és korlátlanul uralkodó czárja népének érzelmeire hivatkozik, midőn hóditó hadjáratra indul, az alkotmányos absolutismus már sokkal fesztelenebbül viseli magát, mert a népek tiltakozása ellenére adott kezet az osztozkodás politikájára.

Azzal hitegetik ugyan most utólag a világot, hogy fordulat kezd beállani a külügyi politika terén. Az orosz ultimatum felnyitotta szemét a bécsi fondorkodóknak, s már ki is fejezték sajnálkozásukat a livádiai gonoszok vakmerő játéka felett. Minő szerencse a népekre, hogy a vak látni vél, noha készakarva visszautasitotta az egyedül jogosult nemzeti vezető kezeket és élesen látó szemeket. Ámde ki biztosit, hogy e vak már csakugyan lát, s nem ragadja-e el a roham a régi mélység felé. Igen erősen pecsételt frigy az, mit a muszkával kötöttek, s a sajnálkozás soha sem kellő garantia, hogy a Mephisto lánczaira került udvari bolond felszabadul az osztozkodás varázsa alól. Lengyelország feldarabolása, Világos gyászmezeje átkossá, végzetessé tették e vérrel kötött szövetséget: Ausztria hagyományos körei nem birnak elég lélekerővel és tanulékonysággal, hogy felszabaduljanak alóla és Andrássy nem azért a korszak providentialis bálványa, hogy meghazudtolja e gyáva, romlott alkudozó, udvaroncz és hazafiatlan áramlatot.

Be kell teljesülnie a végzetnek.

Minisztertanács tartatott tegnap estve, mely a folyó ügyekkel foglalkozott.

—

Ivácskovics patriarcha, mint a szerb egyházi kongresszus elnöke, a kultuszminisztertől azt az értesitést vette, hogy a király a kongresszus mult évi ülésén elfogadott javaslatot a lelkészek javadalmazásának szabályozásáról, nem szentesitette, és hogy erre vonatkozólag ideiglenes rendelést tett, melyet a szerb egyházi községek követni tartoznak addig, mig a kongresszus egy végleges statutumot nem fog kidolgozni.

Vita a reichsrathban.

Lapunk vasárnapi számának éjjeli postájában röviden érintettük a vitát, melyet a keleti kérdésben a reichsrath támasztott. A vitát érdemlegesen más helyen szellőztetjük, itt csupán az egyes szónokok által beszédközben hangsulyozott pontokat érintjük velős kivonatban.

Báró Zschokk beszédében legérdekesebb részlet volt az a rész, melyben a külügyi kormányzatot a fölkelés támogatásával és a keleti bonyodalmak elmérgesitésével vádolta. Fegyverszállitás, fölkelő-bizottságok összejövetele, még Bécsben is megengedtetett; sőt Dalmátia helytartója is, „ki tagja, vagy tagja volt az omladinának“ a fölkelőkkel rokonszenvezett, s nyilvános tény, hogy fölebbvalói feje fölött gyámolitotta a fölkelést. Igérték volt, hogy a fölkelés le fog csillapulni, s az lett belőle, hogy Szerbia és Mogtenegró hadat üzent, s ekkor a neutralitás abban állott, hogy Szerbiába lehetett fegyvereket szállitani, Kleket pedig a porta elől elzárták. Védelmezi ezután a törököket a bulgáriai esetekért, s utal a lengyelországi orosz vérengzésekre s a nálunk 1848/49-ben történtekre. Emlékeztet Andrássynak a török nagykövettel 1870-ben folytatott beszélgetésére, s utal arra, hogy az akkori magyar miniszterelnök politikája egészen más volt, mint a későbbi külügyminisztere. Akkor azt mondá a török követnek, hogy a fekete tengerig minden területet vissza kell foglalni, hogy Lengyelországot helyre kell állitani. Akkor szövetséget tervezett Ausztria-Magyarország, Anglia és Törökország közt Oroszország ellen. Később maga lemondott e politikáról. Vajjon az 1870-ben specificus magyar politika nem volt-e egyszersmind osztrák is? Meglehet.

Szónok emlékezik, hogy Andrássy akkor azt mondá, hogy nem ismer traditiot. De aki a traditiokat megveti, annak kötelessége uj elveket fölállitani, melyek traditioi legyenek a jövő nemzedéknek. Vajjon alkalmas-e erre a mostani külügyminiszter politikája? Az „esetről esetre“ politika traditionak való-e? Az „esetről esetre“ politika szerinte olyan mint a börzejáték, mely örökösen a nyerés vagy vesztés közt inog.

Beszéde végén Törökország integritásának fentartását politikai szükség gyanánt emelte.

Utána Demelre került a szólás sora. Érinti a hézagot, mely az alkotmányban a külügyi vezetés tekintetében fenáll. Megtámadja Andrássy „esetről-esetre“ való politikáját. Nem látja sem becsületesen őszintének, sem eredményesnek, sem következetesnek az Andrássy által követett politikát. Beszédét azzal végzi, hogy „békét akar, de nem minden áron.“

Következett Granitsch, ki annyi sok éllel támadja Andrássy muszkabarát politikáját, hogy több izben „derültség“ szakitja félbe beszédét. Határozottan visszautasitja a foglalás politikáját. Megtámadja azt pénzügyi, mivelődési és történelmi okokból. Pénzügyi szempontból fölemliti, hogy 1868-ban az összes költségvetés 433 millióra rugott, ma már a közös ügyek budgetje 640 millióra ment. Gyalázat volna az alkotmánypártra, hacsak szemtanuja is akarna lenni oly politikának, mely káros pénzügyi zavarnak lenne forrásává. Hadseregünk a haza védelmere van hivatva: ez igen polgárias politika, de másféle soha hasznunkra nem vált. Politikánknak arra kellene szoritkoznia, hogy a belső erőt fejleszsze; nincs szükségünk ajándékokra. — Moltke a német birodalmi katonai költségvetés tárgyalása alkalmával kijelentette: „azt a mit egy fél év alatt fegyver által szereztünk, egy fél századig keliend fegyverrel megvédeni.“ Mi is ezt tartsuk szem előtt.

Göllerich ragadja meg most a szót, ki szerint, ha Europa nem mondana vetot ezentul sem, akkor sem szabad visszariadni Ausztriának, hanem mint egy ember kell sikraszállania. A kalandos politikát részéről soha sem hagyná jóvá és bizik Ausztria erejében, mely képes győzelmesen szembeszállani a megsemmisitésére irányzott áramlattal.

Az egykori pénzügyér, a nálunk gyöngéd emlékezetben levő Plener áll fel, hogy megvédje az in effigie felakasztott Andrássynak volt forradalmárnak, s most reactionarius muszkabarátnak külügyi politikáját. Ez az uri ember a „semmittevés politikájának“ nevezi azon irányt, mely nem akar terjeszkedni Törökország rovására. És hogy álláspontját annál inkább igazolja, kölcsönkéri Andrássy ur testi pajtásának és uszályhordozójának Tisza Kálmánnak ama hasonlatát a kisebb és nagyobb roszról. Szerinte a monarchia határain képződő szláv államok a nagyobb rosz, ha nélkülünk képeztetnek, s kisebb rosz, ha mi járulunk hozzá képződésökhöz. Mintha bizony egyik és másik roszat is el nem lehetne készülni, ha egyáltalán nem engedjük meg mostanában ilyeneknek képződését. Mondott még sok mindenfélét Ausztria cultur, meg kereskedelmi missiójáról, s a többi között mondta ama szavakat is, melyeket vezérczikkünk idéz Világos és Kintahiáról.

Plener után a nap hőse Kuranda szólt a tárgyhoz. Azzal kezdi satyrával és érvekkel telt beszédét, hogy ő elveszté bizalmát a balplatzi ház iránt. Huszonöt év óta van itt szerencsétlen kezek között a külügyi politika. Élesen sorolja fel Andrássynak következetlenségeit és ellenmondásait. Hivatkozik Rodich viselt dolgaira, ki mint „délszláv patriota“ saját szakállára működött, s midőn erre a delegatióban Andrassyt figyelmezteté, saját felelősségére hivatkozott. Pedig jobb lett volna egy csapással lehetetlenné tenni, Ljubibratics és a többiek a határon át szabadon sétalhassanak.

Eleitől nem értette a három császár-szövetséget. Ha három hatalom szövetkezik, föl kell tenni, hogy a béke köröskörül veszélyeztetve van. Hát melyik hatalom veszélyeztette a békét Európában? Franciaország kijelentette, hogy nem akar mást, mint a békét. Anglia ugyanazt. Melyik hatalom zavarta hát a békét, hogy azt a három császár-szövetség fentartsa? A három császár-szövetség kezdete óta a békét a három császár-szövetség zavarta meg. (Élénk bravók.) A három császár-szövetség kebelében volt a Pandora szelencze felállitva. Okos dolog-e elzárkozni a többi európai hatalmaktól, hogy olyan két hatalommal, melyekről tudom, hogy érdekeimnek ellenében állanak, folyvást üljek és főzzek?

Mindinkább megyünk hátrafelé. Valahányszor Ausztria engedett, megjelent a strereotyp mondás a lapokban: a három-császár-szövetség biztositva van, a béke is biztosabb, mint valaha. Szerbia hadat üzent, és Ausztria, mely azt mondta, hogy nem fogja türni, hallgatott és három napra rá ott volt a hivatalos lapban: a három-császár-szövetség biztos, a béke biztos. (Derültség). Midőn a pesti rendőrség megtette kötelességét, s a revolveres vörös kereszteseket letartóztatta, ide-oda irkáltak, s utoljára esbocsátották őket. Néhány napra rá a hivatalos lapban megint olvasható volt: a három-császár-szövetség szilárdabb mint valaha, a béke biztos (Nagy derültség.)

Megegyezés Oroszországgal? Szivesen, ha a békét megmentheti, ha Oroszország nem sérti érdekeinket lépéseivel, de soha megegyezés Oroszországgal Törökország felosztására. Ez még nem olyan beteg. Prédikálják már száz éve és mégis mindig meggondolták, vajjon a beteg ember csakugyan meghalt-e már. Törökország még sok eszközzel rendelkezik. Az erély, a büszkeség, az önérzet, a vitézség, melylyel utóbbi időben fellépett, tiszteletet parancsolnak. (Bravo! balról). Egy ily állam, mely ennyit tesz ily szomoru pillanatban, még pedig egészen egyedül, még nincs halófélben és a támadónak még kemény harapnivaló lesz. (Élénk tetszés balról).

Ezután határozottan az annexionalis politika ellen nyilatkozik. Európa nem azt várja, hogy mi Oroszországgal ölelkezzünk, s a kit ő fojtogat, annak mi kezét-lábát fogjuk. Aztán ki vegye fel ez ujon annectált oészágokat? Magyarország köszöni, mi is köszönjük. (Derültség!) Mi legyen hát ez államokból?

Végül kéri, hogy hallgassák meg intő szavát és hassanak oda, hogy az eszme, melynek kicsiny, de hatalmas pártja van, távol tartassék tőlünk és Ausztria sorsa biztosittassék integritásában és jelenlegi fennállásában. (Hosszas tetszés és taps. A szónoknak több oldalról szerencsét kivánnak.)

Kuranda után Hohenwarth a szlávismus e szószólója, volt miniszter és ismert magyarfaló kelt föl Andrássynak és politikájának védelmére. Azon kezdi, hogy Ausztriát culturmissiója utasitja Bosznia elfoglalására és a muszkával való osztozkodásra. Nagy pathossal sorolja fel Eugent, Sándort, a kiket nem szabad volna feledni. „El akarjuk-e feledni, ugymond, a mihez legnagyobb uralkodóink, legkiválóbb államférfiank ragaszkodtak; elfeledni a feladatot, melyet a történelem, a geografiai helyzet kijelölnek.

Nem occupatió, nem annexió a czélunk, de ezen eszközöktől sem fogunk visszariadni, sőt azokat uyomatékkal követelni, ha Ausztria érdeke, ha keleti állásának érdekei igényelnék“. Politikai pártfelei nevében kijelenti, hogy a válasz őket teljesen kielégitette.

A pénzügyi bizottságból.

— November 6-án —

A bizottság mai ülésében tárgyalás alá került az államvasutak költségvetése.

Szapáry Gyula gr. előadó jelenti, hogy az államvasutak szervezete most is a mult évi stadiumban van. A szervezet ügye még csak folyamatban levőnek tekintethetvén, ennélfogva a költségvetést az elő évekhez hasonlóan átalánykép vélné megszavazandónak. Előterjeszti az államvasutak állapotáról és jövedelmezőségéről szóló kimutatást, mely szerint az összes vonalak tiszta jövedelme kilometerenként 1325 frt, s egyedül az északi vonal az, mely 2379 frtot mutat ki; a kezelési kiadás az összes vonaloknál 76%-ot, az északinál 70%-ot emészt föl a brutto bevételből. Simonyi E. nem tartja szabályos eljárásnak azt, hogy a beterjesztett költségvetésben hiányzik a költségek részletes kimutatása. Péchy min. készenek nyilatkozik kivánatra a részletes kimutatások előterjesztésére ugy a személyi, mint a dologi kiadásoknál.

Wahrmann azt tartja, hogy a kiadások az évi üzlet eredményéről a közlendő jelentésben sorolandók fel részletesen.

Somsich és Zsedényi sokalják az államvasutak központi kiadásait.

Zsedényi 100,00 frt törlesztéssel virement mellett szavazza meg a központi kiadásokat. Móricz P. a személyzet nagyságáról kiván felvilágositást. Péchy min. belenyugszik 109,000 frt átalánynak törlésébe. Simonyi kimutatás nélkül nem tájékozhatja magát a kiadások apasztása iránt. Péchy min. utal az üzleti jelentésre, melyben a kivánt kimutatások közöltetni fognak. Hegedüs a jelentésben a ház figyelmét kivánja felhivni az állam érdekeibe ütköző nagy apparatusra.

Péchy min. válaszolja, hogy ez csak a részletes kimutatások előterjesztésekor lesz alaposan megbirálható. Somssich Pál a kormányt utasittatni kivánja arra, mint már előbb is mondá, vegye figyelembe a központi hivatalnokok felette nagy számát s ezirant a czélszerüség és takarékosság igényei szerint intézkedjék.

A kiadások összege a javaslatba hozott törléssel, 5 milliónyi összegben megszavaztatik s tudomásul vétetik a miniszter azon kijelentése, hogy a kivánt részletes kimutatás az üzleti jelentésben közöltetni fog.

Ezután az államvasutak igazgatójával kötött szerződés olvastatott fel, melyből kitünik, hogy az igazgató illetményei összesen 23,500 frtra mennek. Péchy T. min. kijelenti, hogy e dijazás a mai viszonyok közt kissé magas és módositani szándékszik. A bizottság a miniszter kijelentését tudomásul vette.

Szapáry gr. előadó, előadja a fizetési pótlékokról s az igazgató tanács illetményeiről szóló kimutatást.

Péchy T. és Széll K. miniszterek egyértelmüleg kijelentik, hogy ezen igazgatótanácsra szükség van, nehogy egészen bureaucratikussá váljék a kezelés. Wahrmann ezt nem tagadja, csak azt ohajtaná, hogy az igazgató-tanácsnak nagyobb hatáskör adassék, egyszersmind azonban az igazgató tanácsban ne hivatalnokok, hanem oly egyének foglaljanak helyet, a kik a gyakorlati életet ismerik. Széll min. kijelenti, hogy a kormány e kérdést minden esetre tanulmányozni fogja. Simonyi E. átalában feleslegesnek tartja az igazgatótanácsot s azt mellőztetni ohajtaná, mig ezzel szemben Hegedüs a közönség érdekében azt fentartatni kivánja. A miniszter jelentése tudomásul vétetett valamint az előadó jelentése a lakbérekre, s azon járulékra vonatkozólag, melyet az állam a nyugdijalaphoz ad.

A bevételeknél Szapáry gr. előadó előadja, hogy a folyó évi tiszta bevétel meghaladja az előző évit, és pedig 600,000 frttal több annál; az előirányzott összegnél azonban 300,000 frttal kevesebb lesz. A tiszta bevételt 2.600,000 frtban tartja előirányzandónak és pedig ugy, hogy a brutto bevétel 7.600,000 frtban vétessék fel, melyből az 5 milliónyi kiadás leszámittatik.

Péchy miniszter csatlakozik az előadó javaslatához.

Wahrmann Mór a cartell iránt intéz kérdést, mire Péchy miniszter kijelenti, hogy a cartell az államvasutak jövedelmét pár ezer forinttal emelte és a jövedelem fokozása czéljából annak megkötése okvetlenül szükséges volt, mig más felől a közönségre nem származott belőle igazságtalan teher. Móricz Pál helyesli a miniszter azon törekvését, hogy a magyarországi vasutakon egyenlő vitelbér hozassék be. Hegedüs azt kivánná, hogy a költségvetés indokolásában jelöltessenek meg a vasuti politika mozzanatai. A mi a cartellt illeti, ezáltal nagyobb kár okoztatik a verseny megszüntetése és helyes vasuti politika nélkülözése következtében, mint a mennyi hasznot a jövedelmi többlet hoz. Tisza miniszterelnök előre bocsátja, hogy nem barátja a cartelleknek, de vannak esetek, mikor azokhoz hozzá kell járulni, nehogy a kimaradás által kárunk történjék, igy kellett hozzájárulni ehez is, nehogy nélkülünk ellenünk köttessék. Ha már egyszer a vasutakra annyit adunk ki, nem tartja helytelennek a tarifa emelést addig, mig általa a forgalom nem csökken.

Wahrmann nem bolygatja a kérdés elvi oldalát, csak azt emeli ki, hogy e cartellnél mi keveset, hanem annál többet nyert az osztrák államvasut.

Péchy miniszter, ennek az az oka, mert az osztrák államvasut vonalai hosszabbak; mi a cartell által nemcsak a magyar államvasutakon, hanem a kassa-oderbergi vasuton is nyerünk. Széll Kálmán miniszter constatálja, hogy az erre vonatkozólag történt eddigi intézkedésekben a kellő határ megtartatott.

Mintán Horváth L. felhivta volna a miniszter figyelmét azon visszaélésekre és rendetlenségekre, melyek a vasuti szállitmányok raktári kezelésénél előfordulnak, a bizottság a bevételeket az előadó javaslata értelmében megszavazta.

Az államvasutak gépgyáránál Péchy min. arra kéri a bizottságot, adjon felhatalmazást, illetőleg javasolja a háznak a felhatalmazás megadását arra néze, hogy a mi az előirányzaton felül jövedelmi többlet lesz, azt javitásokra fordithassa. Szapáry gr. előadó javasolja, hogy a tiszta jövedelem az eddig elért eredmények nyomán 25 czerről 50 ezer frtra emeltessék. Wahrmann nem járul a javaslathoz s bár örvend azon, hogy a gépgyár szép jövedelmet mutat föl, azt hiszi, hogy a mai viszonyok közt nem lenne helyes megkétszerezni az előirányzatot, s azért csak a 25 ezer frtnyi tiszta jövedelmet tartana felveendőnek. Hegedüs S. nem hajlandó hozzájárulni a felhatalmazás megadásához, a miniszter inditványát szokatlannak tartja s inkább emelné a bevétel és kiadás előirányzatát, mintsem a felhatalmazásra szavazna. Péchy min. felszólalása után, ki azt hiszi, hogy csak akkor helyes befektetést tenni, ha tiszta jövedelem van, a bizottság az előirányzatot a bevételekre nézve 25 ezer frtban szavazza men.

Ezután Hieronimy államtitkár részletesen előadja, minő beruházások szükségesek a gépgyárnál, mire a bizottság Wahrmann inditványa nyomán a miniszternek felhatalmazást ad arra, hogy a feleslegből 50,000 forintig beruházásokra tehessen kiadást.

Ezzel a költségvetés tárgyalása befejeztetett.

Tisza Kálmán miniszterelnök jelenti a bizottságnak, hogy a pósta és távirdai nyomtatványok ügyében a vizsgálat megtörtént és e vizsgálatból az tünik ki, hogy összevéve a jegyzőkönyvileg biztositott kedvezményeket is, a Légrády testvérekkel kötött szállitási egyezmény nem kerül többe az államnak 9200 frtnál s igy a többi pályázó ajánlatánál olcsóbb. Kiutalványozások szabályszerüleg a szerződésben megszabott 35 krajczáros szabályzat szerint történtek s a bizottság kebelében kiderült hiba következtében az állam nem szenvedett kárt. — A jegyzőkönyvben történt kijavitás nem ujabb időben hanem, mint a szakértők nyilatkozatából is kitünt a jegyzőkönyv kiállitásával egy időben történt. A hiba már az eredeti hirdetményben is előfordult és daczára annak, hogy az állam kárt nem szenvedett, az illető hivatalnok ki a hibát élköveté, szigoru feiügyelet alatt fog tartatni. Ennek következtében a gyanu alól teljesen felmentetteknek tekintendők azon hivatalnokok, kik a pótjegyzőkönyv felvételénél közremüködtek.

A miniszterelnök e jelentése tudomásul vétetett s miután kimondatott az, hogy az általános jelentésben a bizottság helyeslését fogja kifejezni a költségvetés uj beosztására nézve, az ülés véget ért.

Elmélkedés.

II.

Az októberi diploma az osztrák birodalmat szövetségi alapra fektette, s ha ez kifejtetik, nem jön közbe Schmerling nagy német terveinek, összbirodalmi kisérleteinek álomképeivel, megmentethetett volna az osztrák birodalom németországi vereségeitől s Magyarország békés fejlődése őt a mostaninál külömb helyzetbe lenditette volna. Volt idő, az 1861—62-diki, a keleti birodalom nemzetiségei mozgalma ideje alatt, midőn a magyar nemzetet elébb pacificáló magyar király, vagy ez esetben mint osztrák császár is, nemcsak befolyási tulsulyt nyerhetett volna könnyen a keleti birodalom nemzetei felett, de sőt ezek némelyikével közelebbi viszonyba is lehetett volna az uralkodása alatt álló országok. Mert a párisi béke az orosz befolyást megtörte, és ugyancsak 1861-ben egyesült Románia is. Szerbia fejedelme magyar összeköttetései s rokon érzete s Montenegró hálája, — hogy Ausztria őt 1853-ban diplomatiailag megmentette, az elébb emlitett tulsulyt a mai kornál jobban elősegithette volna. Volt idő 1862 ben, midőn Velencze uralmával vagy pénzbeli vagy területi kárpótlás mellett könnyen fel lehetvén hagyni, az 1863-ki lengyel háboru valószinüleg akkor Ferdinánd Miksa secundogenituráját eredményezendi.

De e tervek nem követtettek s pedig Velencze mégis elveszett, valamint később a szegény mexikói császár is.

Nem követtetett ez, mind a nagy német nagyhatalmi politika végett s pedig ez már a korszellem követelményei folytán elérhető nem volt, daczára, hogy az osztrák császár s jelenlegi királyunk lovagias jelleme megnyerte a német congressuson a fejedelmek rokonszenvét.

Később, 1864-ben Ausztria befonatott elébb a porosz szövetségbe, rövid időre könynyü dicsőséggel Hólsteint is elnyerte, de csak azért, hogy e birtoklásból kigombolyittassék a német háboru 1866-ban s a königrätzi csatavesztés Velenczét és Németországot is kiragadja Ausztria kezéből.

E rövid történeti tanulmányból láthattuk, hogy a dynastia régibb tanácsosai s különösen Kaunitz tévesztett nemzetellenes politikája mikép engedte oda veszni Sziléziát és utóbb megsemmisülni a német római szent birodalmat.

Metternich politikája majdan a végveszélybe dönté magát a dynastiát. Schwarzenberg absolut rendszere és Bach germanisálási szándoka miként buktatta meg Ausztria keleti politikáját és veszté el Olaszországot! S végre Schmerling öszbirodalmi tervei s német hatalmi vágyai, miként létesiték Ausztriának németországbóli kirekesztését! — Most lássuk azon időszakot, a midőn 1866 után Beust lépett a kormányra; a kibékülés megtörtént Magyarországgal; az osztrák császár magyar királylyá lett; magát megkoronáztatta, magyar politikát kezdett, belátva eddigi tanácsosainak helytelenségeit, és első példaképp családjában, magyar dynastiát alkotott.

Nem akarjuk itt felsorolni a 67-iki kiegyezés módozatát, helytelen vagy kóros voltát, az nem lehet jelenleg czélunk; miután a békülő nemzetek akkori vezetőitől függött, azt a konjunkturák helyes vagy helytelen számbavételével kötni meg. Nem is a 67-es kiegyezés, mint az jelenleg létezik vagy talán az uj kiegyezés, mint azt a jelen kormány megkötni tervezi, a garantiája Magyarország alkotmányának.

De az uralkodó lovagias jelleme, hü eskütartása, alkotmányos szelleme helyez bennünket azon biztos hitbe, hogy Magyarország alkotmányos ország marad. Ha szilárd akarata van a nemzetnek békés fejlődését elősegiteni, tapintatos, de a hol kell, határozott külpolitikát vinni, akkor jövője is biztositva lesz, alkotmányos szabadsága megörökitteték és ugyancsak alkotmányos dynastiája érdeke, a nemzet érdekével egybe fonva lévén, habár történeti nagy veszteségeket szenvedett is, Magyarországban megifjodik, Kelet-Európában döntő befolyásu és hatalmu leend, az uralkodása alatt álló nemzetekkel egyetemben.

Igy ifjodott meg a savojai dynastia Olaszországban, daczára novarai és custozzai vereségeinek; igy a hohenzolleri dynastia Németországban s lett Európa hegemonjává. Mielőtt azonban elmondanók nézeteinket a jövő politikája felett, még egy-két episodot kell megemlitenünk a 67 óta osztrák magyarnak el-

Csávolszky Lay

nevezett birodalom történetéből. Ezt pedig azért teszszük, hogy rámutassunk azon követelményekre, melyeknek eleget tenni annyi, mint jövönket nagyobb biztositékokkal látni el. Midőn 1869-ben már megtörténtek a 67 es kiegyezés után az első parlamenti választások, s a Deákpárt nagy erőmegfeszitéssel bár, megtartá a többséget, egy mozgalom indult meg Magyarországban is, de kivált Ausztriában, Csehországban a dualisztikus államszervezet megváltoztatása érdekében; ezt egy felkelés követte Palmátiában, mely tudvalévőleg a dualistikus államforma szerint Cislajtániához tartozik, ez nem veretett le, de valahogy pacificáltatott. Ez osztrák mozgalom, mely politikai keretben müködött, minisztervalságot idézett elő, ezt egy év alatt vagy öt követte, végre 1871-ben a Hohenwart miniszterium alakult meg, mely Ausztriának államszervezete megváltoztatását tervezte. E tervezet szerint az osztrák csácsár magát Csehország királyának is megkoronáztatván, szövetség alakult volna Magyar, Csehország, Ausztria s Galiczia közt; beállott volna az e szövetségből folyó közösügyeknek esetről-esetre való elrendezése. Még 1870-ben folytattatott egy ügyrendezés, hogy Galiczia ruthen része a congressusi Lengyelország egy részével kicseréltetett volna, igy magvát képezvén a Lengyel királyságnak; ezt Oroszország ez időben békés uton szivesen megteendette, midőn a Fekete tenger semlegessége felbontatott s a Pontus conferenczia eszméje létesittetett. A mi a bosnyák-dalmát mozgalmat illeti, ez, mig egy részt azért kezdődött, hogy Dalmatia Cislajtániától vissza csatoltassék Horvátországhoz s ez által a magyar birodalomhoz, másrészt előkészithette volna a magyar birodalom politikai befolyását keleten, a nemzetiségek jogos szabadsági követelményei kivitelére nézve.

Azonban a keleti politika elhanyagoltatott; a Hohenvarth-féle tervezet s vele a miniszterium a helyes kiegyezés megbukása iránti féltékenységből megbuktattatott, Beust elbocsáttatott, mert a tervezet ellen az hozatott fel, hogy ha ez létrejön, a szláv elem fog uralomra jönni, mert a csch határozott párt, hogy tervét kivigye, csakugyan szövetkezett a cseh panszlavokkal és olyanokkal is, kik az absolut kormányok részesei voltak. Igy Beust szövetségi politikája bukásával Andrássy lépett a külügyek élére 1871-ben őszszel. Emlitők már, hogy azóta a keleti politika elhanyagoltatott. A helyett, hogy már 1871—75-ig, azaz a Boszniai felkelés előtt oda müködtek volna, erélyesen követelni az orosz kormánytól az önkormányzati rendszert a nemzetiségek számára; bevárták magát a felkelést. Még ekkor is ideje leendett az orosz szinlett szabaditási, voltaképi foglalási terveknek elejét venni, mert a keleti birodalom népei nem örömest vetik magukat a panslavismus karjai közé, tudván annak következményeit.

De ha pártolásra nem akadnak jogos követelményeik, onnan fogadják a segélyt, a honnan az nyujtatik.

Létrehozatott a hármas szövetség, ha nem is a szent titulussal, mint hajdan, s ezzel biztositva látták a békét s a szövetség örve alatt meg lőn engedve, hogy az orosz az elhanyagolt nemzetiségeknek pénzsegélyt küldjön; egykedvün nézték, hogy nevekedik s Ristics ambitiosus támadó politikája miként viszi be az évi csekély fizetési segélyt kivéve, egészen szabad házáját, a háboru veszélyeibe, Montenegrót is ösztönözve s erőtlenségében cserben is hagyva. Szemet hunynak a fegyvereknek utóbb még Magyarországon át is, sőt egész seregeknek becsempészése előtt, mi egész non chalenceal, magánjellegüleg, a nemzetközi törvénynyé vált non interventio elv kijátszása s kinevetésével történik.

Most már a háboru fenyeget, habár rövid időre el is odáztatott; követelőleg lép fel az orosz diplomatia és az osztrák politika még most is habozik. Osztráknak nevezzük, mert fájdalom a 67-es kiegyezés a parlamenti választra is alig méltatott interpellatiókon kivül, más befolyást a külügyekben nem enged Magyarországnak. Sőt a diplomatikus ijesztgetések még a török kormány erélyét is megbénitották, hogy mihamarább véget vessen Szerbia s Montenegró nagyravágyó utópiáinak.

Nem szólunk Bosznia, Macedonia s Bulgáriáról, ezeknek jogos követelményeik, hogy bel s a török kormányhoz való viszonyaik rendeztessenek.

Ezt elösmerjük, hiszen mi voltunk csak, s talán az elsők, kik vagy öt negyedévvel ez előtt, midőn még ideje volt annak, egy czikksorozatban a török birodalom szövetségi tervezetét voltunk bátrak előadni. Nem igényelhettük a meghallgatást, de elégtételt nyertünk általa a következményekben. Most azt már rögtön létrehozni nem lehet, szultánváltságok, lázadók táborai, közeledő orosz háboru, s diplomatiai fenyegetések közepette. Engedtessék azonban idő, a török kormánynak, hogy leverve a lázadókat, békét létesitsen, meg vagyunk győződve, hogy gyökeres reformjait keresztülviszi, minek biztositékai a jelenlegi szultán nyugoteurópai miveltsége és mindkét pasa reformáló erélye. A béke, ha csak lehet, fentartandó, de hát biztositsuk is azt, ha oly nagy a befolyásunk a hármas szövetségben. De ha nem mi provocáltuk a háborut, ha azt az orosz akarja kierőszakolni; ám legyen, inkább ma, mint holnap, tessék, számoljunk mihamarább, ami ugy is előbb utóbb elkerülhetlen. Ne vegyünk alakoskodó, kétszinü, oldalgó politikát, hogy ha az orosz bevonul a török birodalomba, majd mi is netán Boszniába vonulunk be egy „militärische Promenade“ könnyü dicsőségével, mert méltán ugy járhatunk mint 185⁵/₆-ban Oláhországban, a mint fentebb emlitők; majd az orosz barátság ugy beleúgraszt mint 1864-ben Holsteinba a poroszé, s majd körülölel a Kárpátoknál s az aldunánál, mint Sziberia jeges medvéje az északsark utasait.

Sembery István.

A jogügyi bizottságból.

— November 6. —

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma d. u 5 órakor tartott ülésében folytatta a büntető törvénykönyv részletes tárgyalását.

A 98. §. a büntettek halmazának büntetéséről szól.

Horváth L. azon inditványt teszi, hogy ily esetekben a határozott idő tartamhoz kötött szabadság büntetési 15 évi fegyház büntetés 20 évig is terjedhető legyen.

Szilágyi D. helyesli az inditványt, mert rendkivüli esetekben nem állanak azon okok, mélyek a fegyház büntetés maximumát 15 évre szabják.

Csemeghy államtitkár azt veti ellen, hogy ha 15 helyett 20 év vétetik fel, a büntetés természete megváltozik és azon ok, mely a büntetés maximumának megállapitására szolgált, elenyészik. hogy t. i. az illető egyén még haszna vehető állapotban kerüljön ki a fegyházból.

A bizottság erre a §-t változatlanul fogadta el. A 99. §. azt szabja meg, hogy melyik büntetés tekintendő sulyosabbnak a különböző nemüek közt.

Bokros E. azt inditványozza, hogy a fogház változtattassék át börtönre, ha azzal rövid tartamu börtönbüntetés áll szemben.

Csemeghy azon felvilágositást adja, hogy a szöveg irányelve az volt, hogy valamely politikai bünös a tisztességesebb büntetésnem alól ki ne vonattassék.

Szilágyi D. azt tartja, hogy ha az államfogház büntetés alá közönséges büntettesek is menekülhetnek, akkor annak egész jelleme megváltozik.

Chorin nem akarja más büntetéssel felcserélni az államfogház custodia honestáját s ha az más büntetéssel találkozik, külön kellene kiszabni mindenik büntetésnemet.

Hodossi azon meggyőződésben van, hogy előtte szóló inditványa a büntetések halmazatát hozná magával, ez pedig nem fér össze a már elfogadott rendszerrel: Bokros inditványát támogatja.

Juhász szintén azon nézetet vallja, hogy a ki büntettet követett el, annak nem lehet arra számot tartania, hogy államfogházba küldessék.

Horánszky különbséget tesz és a sulyosabb nemü büntetést nem pedig a hosszabb tartamut tekinti sulyosabbnak.

Hodossi szintén ily értelemben nyilatkozik és azt kivánja, hogy ha fegyházzal vagy börtönnel áll szemben, ne alkalmaztassék az államfogház.

Marsovszky a javaslat álláspontjához ragaszkodik, azonban kiköti, hogy börtön vagy fegyház államfogházzá átváltoztatható ne legyen.

A bizottság végre elvileg abban állapodik meg, hogy sulyosabbnak a hosszabb tartamu büntetés tekintessék, azonban államfogház nem állapitható meg ott, a hol a fegyház vagy a börtön áll vele szemben.

Teleszky kimondatni kivánná, hogy ezen esetben az átváltoztatás csak börtönre történhetik.

Juhász ezt nem fogadja el, hanem azt kivánja megállapittatni, hogy azon büntetésnemre történjék átváltoztatás, mely a szemben állók közt tartamra nézve legközelebb áll.

Csemeghy az inditványhoz hozzájárul, mert ugy találja, hogy a javaslat szelleméhez ez leginkább közelit. A bizottság abban állapodik meg, hogy állam fogház helyettazon büntetés-nem legyen megszabandó, mely leghosszabb tartamu.

Szilágyi D. bizonyos lépcsőzetet kivánna megállapitani, hogy ha a megszabott államfogház változtattatik át, mennyi idei börtön vagy illetőleg fegyház feleljen meg annak.

Csemeghy nem fogadhatja el ezt, mert viszonyaink közt lépcsőzetet megállapitani bajos, leghelyesebb ha az időtartam megszabását a biró belátására bizzuk.

Bokros megállapitani kivánná, hogy az átváltoztatott büntetés az államfogházzal szemben öt évvel legyen meghosszabbitható.

Szilágyi D. már csak azért is kivánná a határozottan megszabott lépcsőzet felállitását, hogy a biróságok itélete ne eltérő hanem egyöntetü legyen.

A bizottság ábban állapodott meg: mondassék ki a § ban, hogy az átváltoztatás következtében kimondandó büntetés tartamának megállapitása a biró belátására bizatik. Ha államfogházzal szemben fogház áll, ez esetben fogház alkalmazandó.

A 100 §. értelmében a pénzbüntetés minden esetben külön lesz megállapitandó.

Szilágyi D. inditványára: „minden esetben“ helyett „minden cselekvényre nézve“ tétetett.

A 102. §. némi irályi módositással fogadtatott el.

A 102. §. értelmében „a jelen — a bünhalmazatról szól“ — fejezet határozatai alkalmazandók akkor is: a) ha valaki külön itéletek által több rendü szabadságbüntetésre itéltetett; b) ha az elitélt szabadság büntetésének végrehajtása alatt más büntetendő cselekmény miatt ismét határozott ideig tartó szabadságbüntetésre itéltetik el.

Szilágyi D. inditványa értelmében a §. 3-ik pontjában világosan kifejeztetett, hogy az ujabb itélet tárgyát képezendő cselekvény csak akkor jöhet a bünhalmazat fogalma alá, ha az a szabadság büntetés végrehajtása előtt követtetett el.

Az ülés ezzel 8 órakor véget ért.

A háboru.

Az orosz ultimátumnak mégis csak lett hatása, nem a török kormányra ugyan, hanem a mi közös kormányunkra Gorcsakoff Mithád pasára nézett s ugy, hátba találta ultimatumával Andrássy grófot, hogy ez alig tud magához jönni meglepetéséből.

Hogy most már a három császár-szövetségnek, de kivált az osztrák-magyar-muszka barátságnak vége van, az hallatszik. A többi majd magától következik. Az orosz ultimátum nemcsak megszegte a három monarchia közt kötött egyességet, de egyszersmind meg is alázta külügyi kormányunkat. Az egyesség egyik főpontja ugyanis akép szól, hogy a három hatalmasságnak egyike sem cselekedhetik önállóan, hanem csakis a másik két hatalmasság beleegyezésével, s azon esetben, — ha az egyiknek nézete eltérne a másik kettőétől, köteles ezt azokkal közölni s azokat vagy hasonló nézetre birni vagy a magáét azokéhoz idomitani. Az ultimatum átnyujtása által tehát Oroszország megszegte az egyességet; az által pedig, hogy a német kormányt előlegesen értesitette, a miénket pedig nem, megsértette ezt. Az ultimátum közlése épen jókor érkezett Berlinbe, hogy a trónbeszédet ahhoz alkalmazhassák, s most már érthetjük, mit jelentett a német trónbeszéd azon részlete, mely közbenjárást igért azon esetre, ha Ausztria-Magyarország és Oroszország közt viszály ütne ki. Már ott tudták, hogy lesz ultimatum, valamint azt is, hogy erről külügyi kormányunk nem lesz értesitve, s hogy e miatt viszály fog támadni; de nem szóltak semmit. Ilyenek ami jóbarátaink, akiknek kedveért az ifjuság tüntetésének elnyomása által lábbal taposták Magyarországon az alkotmányosság elvét, s a kiknek kedveért oktalan fenyegetés által felbőszitették Ausztriában a képviselőházat. Oroszország ultimátuma Ausztria-Magyarországra, mint a hármas szövetség egyik tagjára nézve oly megalázás, melyet csak ugy szó nélkül zsebretenni nem lehet; minélfogva most Andrássy gróf a királylyal az Oroszországnak küldendő s az itt okozott megütközést kifejezendő jegyzék fölött tanácskozik, s igy a viszály, melyet a német trónbeszéd oly szinlelt együgyüséggel jövendölgetett, már kezdetét vette, s nem tudjuk mivel végződik.

Oroszország ultimatuma Angliában is szemet szurt. Most, hogy a conferentia ismét szóba került s Oroszország az, ki legjobban ajánlgatja, igy szól a többi közt a „Morning Post“: „Némi megfontolás is kell ahhoz, mielőtt kormányunk rászánná magát közvetlen egyetértésben cselekedni egy hatalmassággal, melyet oly hirtelen ötletek szállnak meg, minő az volt, mely Oroszországgal akkor intéztette az ultimatumot, mikor a fegyverszünet alirás végett már elő volt terjesztve.“ — Hogy hol lesz a conferentia, Brüsselben-e vagy Konstantinápolyban, még nincs elhatározva.

A demarcationális vonal kijelölésének munkálatait holnap kezdik meg ugy a szerbiai, mint a montenegrói harcztéren.

Figyelemreméltó, hogy a pétervári török követ Kabuli pasa folyó hó 2-án elhagyta állomását s Bécsbe jött magát gyógyittatni. Azt beszélik, hogy nehezen megy vissza Pétervárra.

Montenegró szinte fegyverszünetre lépett. Masa Vrbicza, Montenegró belgrádi képviselője, eleinte megtagadta a fegyverszünet elismerését, kijelentvén, hogy Montenegró saját kezére fogja tovább folytatni a háborut. Csak Karzoff szavai birták rá, hogy ujból kérdést intézzen Cettinyébe magatartása iránt. Cettinyéből 24 óra mulva megjött a beleegyezés, mely azonban különös dicsérettel emlékezik meg Vrbicza erélyes magatartásáról, s kijelenti, hogy Montenegró azon lesz, mikép e reá nézve oly szerencsés háboruból kivegye oroszlányrészét. A siker felől — mondá — kezeskedik neki a szomszéd Ausztria-Magyarország kegye, melyet szerencséj van birni Montenegrónak.

*

Bukarestből irják a „Pest. C.“-nek, hogy oda Berlinből legközelebb 4 üteg Kruppágyut és 40 ezer chassepot-fegyvert várnak. A szállitmány Vilnán, Kijeffen át érkezik Bukarestbe.

A budapesti ipar és kereskedelmi kamara mai teljes ülésének egyik legérdekesebb tárgya volt azon albizottsági inditvány, hogy a kamara a párisi világkiállitás költségeire a jövő évi költségvetésbe 5000 frtot vegyen fel.

Markusz az albizottságban kifejtett nézetéhez képest azt inditványozza, hogy vegyen fel a kamara 10,000 frtot e czélra, mert 5000 frt felvételével az adó jövőre is ½%-kal vettetvén ki, e költség a budgetből alig kerülne ki, mig a miniszter a 10,000 forint felvételével az adót talán 1%-kal szabná meg.

Wahrman előtte szóló ellenében kijelenti, hogy se a bizottsági, se a Markusz-féle inditványhoz nem csatlakozhatik, mert ily költségek felvétele nem tartozik a kamara jog és hatáskörébe. Az albizottságban helyesen emelte ki Ráth, miért nem veszünk fel a budgetbe: az iparmuzeum, ipariskolák, keresk. akademia gyámolitására összegeket? — Mert nem hozzánk tartozik, a világkiállitási költség is ilynemü. Az iparkamarák ellen az ellenszenv ugy is nagy hazánkban, az országgyüléshez majd naponta érkeznek kérvények a kamarák megszüntetéséért, mert a nyomasztó helyzetben levő iparosokra nagy terheket ró. Inditványozza, hogy a budgetből az 5000 frttal felvett világkiállitási költség egészen töröltessék.

Posner K. L. és Oppodi azt hangsulyozza, hogy Magyarország képviseltetése a kiállitáson az ország fontos érdeke, költséget előirányozni is szükségesnek tartanak, ajánlják az 5000 forint elfogadását.

Wolny ellenben Wahrmann inditványát pártolja, mert a kamara müködjék a törvény által kijelelt határok között s feladatához nem tartozó költségeket ne tegyen. Nem is tudja ő, mi czim alatt lenne ez felvéve, — erőszaporitásra vagy mire?

Schweiger M. szintén ily nézetben van, s annál inkább fölöslegesnek tartja ezt az előirányzatot, mert a kamarának az üléseken jelen volt tagjai privatim különben is ajánlkoztak a költségekhez járulni.

Szóltak még többen is, némelyek az előirányzat, mások Wahrmann mellett, hangsulyozván, hogy e költség a kamarák iránt még nagyobb ellenszenvet ébresztene.

Ráth K. minthogy szavaira hivatkoztak, szükségesnek látja kinyilatkoztatni, hogy szeretné, ha a kamara évenkint venne fel biz. rendkivüli esetekre költségvetésébe összegeket, vegyen fel iparisk ola, iparmuzeum stb. segélyezésére, mert az ipar emelése tekintetében ő ezt sokkal fontosabbnak tartja a világkiállitásnál, mely iránt antipathiával viseltetik. Meghagyni kéri a költségvetésben az 5000 frt összeget. (Helyeslés.)

Brode Lipót kimutatja, hogy a 3. §. értelmében a kamarának a költség megszavazására joga nincs.

Még b. Kochmeister nyilatkozott, mire Wahrmann még egyszer kérte a kamarát, hogy a jogi szempontot kivül még azért se szavazza meg, mert ez precedenst képezne ahhoz, hogy ha a kamara az országgyüléshez ipari segélyezés ügyében kérvényt adna be, azzal utasittatnék vissza, hogy ime, a kamara az 1878-iki párisi kiállitás költségei fedezésére is önmaga adóztatta meg magát, viselje ezt és ezt a költséget is maga.

A kérdés szavazás alá bocsáttatván miután Markusz visszavonta volna 10000 frtos inditványát s a biz. előterjesztés mellé állt, — a kamara 16 szóval 11 ellen elhatározta, miszerint a párisi kiállitás czéljára a költség vétessék be.

Wahrmann e törvény ellenei határozat ellen különvéleményt jelen be, mely a költségvetéssel egyetemben a keresk. ministerhez terjesztetik fel.

A kamarai adó 1½%-kal javasoltatik felvétetni az albizottság által, mely elfogadtatik.

A tárgysorozatból felemlitjük még, hogy az aradi kamara egy orsz. kamara gyülés iránt tevén inditványt, ezzel kapcsolatosan az ipari szakosztály ülésén Ráth Károly egy országos ipargyülés tartását vélte kivánatosnak, az ipartörvényreviziója, a kamaranak ujjászerverése stb. ügyében a törvényhozás tájékózása végett. A kamara azonban az albizottság véleményéhez képest a két gyülést teljesen elkülönité; a kamarák gyülése tárgyában annak idején maga kezdeményezvén, az ipargyülés feletti tanácskozást pedig az illető körökre hagyván.

A budapesti malmoknak a liszt és gabnavám eltörlése iránti kérvényét, ha az a tvhozáshoz be fog terjesztetni, a kamara is pártolni fogja. E pont tárgyalásánál felmerült az inditvány, hogy nyilatkozzék a kamara a Tyrolban divó gabnaáru ügyében. Ott u. is — régi privilegium alapján — az Ausztriából bevitt gabnanemüek után is mázsánként 18 kr. vámot szednek s mivel Tyrol fogyasztó ország e jövedelem igen szép. 1850-ben egy május havi legf. kézirat e szabadalmat ideiglenesen meghosszabbitotta, ez történt 1870-ben is. A kamara most nem bocsátkozott e kérdés tárgyalásába, hanem kiadta azt a keresk. szakosztálynak, hogy nyilatkozék felőle.

A hamis bukások meggátlására csödön kivül is teendő törvhozási intézkedés végett a kamara feliratilag kérte már többször a miniszteriumot. A törvényjavaslat — mint b. Kochmeister jelenté — elkészült s a törvényhozás elé kerül nemsokára. De szükséges volna e javaslat fölött a kamarának nézetét nyilvánitani, hogy igényeinek megfelel-e. Elnök inditványára egy kisebb bizottság küldetik ki e végre Brode L., Wahrmann M., Müller, Brüll, Schlesinger és Mandelló urakból, mire csekélyebb érdekü ügyek elintézése után a gyülés eloszlott.

UJDONSÁGOK.

A hivatalos lapból. kinevezés: A m. k. pénzügyminiszter Ludwig Ferencz pénzügyi forgalmazót a csanádmegyei kir. adófelügyelő mellé helyettessé nevezte ki. — A budapesti (pesti) m. kir. pénzügyi igazgatóság Elekes Ferencz, Straka Antal és Lennstädter Janost m. k. fogy. adóhivatali tisztekké nevezte ki.

—

Az ügyvédi kamarákból. A debreczeni ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, miszerint Vekerdi Máté karczagi ügyvéd, a nyiregyházi kir. járásbirósághoz aljegyzővé lett kineveztetése alkalmából az ügyvédségről lemondván, az ügyvédi lajstromból kitöröltetett.

— Személyi hirek. Gróf Andrássy Gyula külügyminiszter ma reggel Tisza-Luczra utazott. — Márkus István hazaérkezett Törökországból.

— A királyné visszatért Pardubiczról Gödöllőre, minthogy a rosz idő lehetetlenné teszi a vadászatot. — A király tegnap Kőbányán volt; Bécsbe valószinüleg e hó 11-én utazik.

— A bibornok-primást e hó 17—19-én várják a fővárosba, hova ujabb püspöki tanácskozmányt fog egybehivni.

— Képviselőválasztás. Nagybányán Stoll Károly szabadelvü választatott meg országgyülési képviselőnek.

— Győri Vilmos orosházi luth. lelkész helyébe, ki Budapesten választatott meg Székács utódjául, Margócsy József irsai ev. lelkészt emlegetik.

— Antonelli bibornok halálával egyidejüleg jelentik, hogy Capalti, Patrici és Amat bibornokok is veszélyesen betegek; Panebianko pedig állásától is felmentetett. A pápa egészségi állapota tudvalevőleg szintén igen gyenge. Ugy látszik tehát, az egész aklézsia gyengélkedik.

— Henglin afrikai utazó Stuttgartban, mint táviratilag jelentik, meghalt. Henglin Tódor 1824-ben született Hirschlandenben, Würtembergben. Természettudománynyal és gyógyászattal foglalkozott; 1850-ben elment Egyptomba; 52 ben chartuni konsuli titkárrá neveztetvén ki, nagyobb utat tett Afrika belsejébe, miről könyvet is adott ki. Igen érdekes természetrajzi gyüjteményeit a schönbrunni állatkertnek adta. 1860-ban ő is részt vett az afrikai nagy expeditióban s akkor szerzett ismereteit német folyóiratokban tette közzé. Főszakmája az állattan volt s főként az ornithologiával foglalkozott.

— Névváltoztatás. Séner Endre kecskeméti kegyesrendi növendék vezetéknevének „Várkonyi“-ra kért átváltoztatása belügyminiszteriumi rendelettel megengedtetett.

— A kir. József-müegyetem mérnöki szakosztálya III. éves hallgatóinak előadási termében ünnepélyes jelenet folyt le hétfőn délelőtt. Schwarcel Sándor urat, a magyar állam vaspályák eddigi osztálymérnökét, ki az ut-vasutépitéstani tanszéken már negyedik félévben müködik helyettes tanárként, rendes tanárrá történt kinevezése alkalmából a hallgatók élénk óvatióban részesitették. A lecsillapult éljenzés után társai nevében Bényei Zsigmond V. éves technikus üdvözölte a szakképzett, kitünő tanárt, kifejezvén: hogy az ifjuság kineveztetésében a müegyetem fölvirágozásának egyik zálogát birja. — A megtisztelt meghatottan köszönte meg hallgatói bizalmát, s arra kérte őket, hogy szorgalmuk által nyujtsanak neki kezet a közös czél elérésére, hogy mint szakképzett technikusok megállhassák a versenyt a külföld jeles mérnökeivel, s hogy igy a hazának hasznos szolgálatokat tenni képesitve legyenek.

— Az emlékkard. Ma küldte be szerkesztőségünkhöz Béláról báró Baldácsy Antal azon nagy értékü diszkardot, melyet a magyar ifjuság Abdul-Kerim számára ajándékul visz.

— Nyilvános köszönet. A török sebesültek részére folyton érkeznek vászon és tépés küldemények. Igen örvendetes, hogy a buzgalom nem lankad. Ujabban az alább jegyzett urak és hölgyek adományait vette meleg köszönettel a budapesti honvédegylet, s kéri a közönséget, hogy a további szives küldeményeket Chorin Zsigmond urhoz a „Magyar Hiradó“ szerkesztőjéhez czimezni méltóztassék. Az ujabban adakozók nevei: Ozvegy Jobszt Jánosné Visy Jozefa Pécsett, Asbóth K. és neje Asztalos Anna Temesvárott, Borsányi Andorné, Lőrincz Zsuzsánna Székesfehérvárott, Császár Emma Baján, Desewffy Wonerman Zelin Nyir-Csaholyon, Kupecz Malvina Szegeden, Röszlerné Anna és Röszlerné Nagy Gusztávné. A kegyes adományokat a „Magyar Hiradó“ szerkesztője a budapesti honvédegylet nevében a bpesti török konzulnak átszolgáltatta.

— A török sebesültek javára országszerte megkezdődtek a gyüjtések. Debreczent már emlitettük; Aradon az „Alföld“ szerkesztője, Kecskeméten a „Kecskemét“ szerkesztője fogadja el s juttatja rendeltetésök helyére a begyült összegeket.

— A törökök tudomást szerezvén az itt lefolyt tüntetésekről, a konstantinápolyi softák e hó 4-én este mintegy ezeren összegyültek Klapka lakása előtt, serenádot akarva rendezni. A rendőrség azonban megakadályozta a demonstratiót. Ennélfogva a serenade elmaradt ugyan, de a softák üdvözlő feliratot fognak intézni Klapkához, melyben hálájokat fogják kifejezni a magyar rokonszenvért.

— A moszkvai tanulók visszhangja a budapesti ifjuság tüntetésére. A moszkvai egyetem hallgatói táviratot küldtek a budapesti ifjuság elnökének Schützinek (t. i. Szücsnek), mely szóról szóra igy hangzik: „Ha igaz, hogy a pesti tanulók a czivilizáció nevében merték Törökország irányában rokonszenvüket kifejezni, mi moszkvai egyetemi tanulók az egész emberiség által közösen táplált érzelmektől és nem pusztán nemzetiségi vágyaktól vezérelve, kötelességünknek tartjuk megvetésünket (mépris) fejezni ki irántuk, mint a barbarismus, a kegyetlenség s elnyomatás hivei, s a közmüveltség, humanismus és a szabadság ügyének árulói iránt, mely ügyet minden egyetem, minden ország és nép tudománya hivatásszerüleg szolgálni köteles.“ — A távirat ide nem érkezett meg, de az „Independance Belge“ közölte, s elhihetjük, hogy valóban föladatott.

— Temesvárott mult napokban egy fiatal szerb érkezett, hogy már korábban oda, apósához küldött nejét és gyermekét felkeresse. A fiatal ember a második korosztályhoz tartozik s több csatában volt kénytelen részt venni; most azonban hogy betegség ürügye alatt a legrövidebb idő alatti visszatérés kötelezettségével megmenekült, kijelentette, hogy inkább örökre veszni hagyja Szerbiában fekvő ingatlanait, de vissza többé semmi szin alatt nem fog térni.

— A honvédmenház részére Nagy-Salló község az 5 frtnyi évi felajánlott összeget beküldötte szerkesztőségünkhöz. — Rendeltetési helyére juttattuk.

— Rókák Kolosvár körül. Mint a „Sport“-ban olvassuk, a mult hóban, a kolozsvári határon vizslavadászat közben öt róka esett el, azok közül négy süldő. Elég bizonyság arra, hogy mekkora a szaporodás.

— A kassai lőpormalom e hó 3-án, 20 év óta már negyedszer felrobbant. A szerencsétlenség déli 2 óra táján történt. Mire a rémült nép a szintér felé tolongott, ott már akkor romokkal, épület darabokkal és emberrészekkel, fejekkel, karokkal volt a mező teritve. A rombolás iszonyu volt; tüz is támadt, melyet azonban az elősiető tüzoltóknak sikerült elfojtaniok. Öt munkás halt meg; Mihalik István, munkavezető, nős és két gyermek apja; Novotny András, nős 5 gyermek apja; Prependartschik Antal, nős és 4 gyermek apja; Tomecsko György, nős és 4 gyermek apja és Musikant Lajos 20 éves, nőtlen. A szerencsétlenek hátrahagyottjainak segélyezésére a város különböző körei gyüjtéseket rendeznek.

— A belvárosi plébánia templomban e napokban állittatott fel a második üveg festmény, mely Szt. László királyt ábrázolja. Ezen ablak párját képezi az északi részben felállitott szt. Istvánnak, mely szintén Kratzmann és Ulke münchení müterméből került ki. Kratzmann Ede az egyik tulajdonos mint tudva van, az országos (Eszterházy-féle) képtár derék igazgatójának Kratzman Gusztávnak fia, s csak utóbbi időben adta magát az üvegfestészetre, mely téren nagy sikerrel müködik, s a jelen müvét, a müncheni kiállitáson, hol az e nyár folytán kiállitva volt — ezüst éremmel tüntették ki.

— Vérfagyasztó szivtelenség. Hajmeresztő embertelenségről beszélnek pár nap óta Veszprémben, melyet állitólag egy vidéki erdőfelügyelő követett el. — Egy szegény öreg asszony galyakat szedett az erdőben, de a felügyelő elfogta és a szó legszorosabb értemében minden ruháját megfosztotta. — Ily állapotban küzdve a szeméremért és hideggel fetrengett a szegény öreg az árokban, mig valaki reá nem bukkant és a legszükségesebb ruhákkal el nem látta. — Kár, hogy nevét nem tudni a szörnynek, ki a jog és barbarismus fogalmait igy összetéveszti.

— Vérfagyasztó jelenetet ir le egyik német lap. A magyar államvasuton utazott egy agg nő két unokájával. Alig hagyta el a vonat Füzes-Gyarmatot, mikor a kisebbik, 7 éves leányka az ajtóhoz támaszkodva, mely nem volt bezárva, kibukott. Erre az agg nő félőrülten utána vetette magát; mit látva az egyedül maradt 10 éves leányka utánok ugrott. — A nagy zajra megállott a vonat s akkor már a közeli őrházban találták a nagyanyát unokáival együtt, sértetlenül. Onnan aztán külön kupében utaztak tovább. — Szinte hihetetlen.

— A kir. főügyészség, miután a kerepesi uti egészségtelen épületben a fegyintézetet megszüntetik, megkereste a fővárosi hatóságot az iránt, hogy 40 beteg fogoly számára engedne át helyiséget a volt omnibusz-társulati épületben. A főügyészség nehány vidéki várossal is, mint: Szeged, Losoncz, Balassa Gyarmat érintkezésbe lépett 20—20 fegyencz elhelyezése végett.

— Geld für Alles. Tapasztaltott, hogy a vácziut 12. sz. a. lakó közv. zálogintézet tulajdonosa a „N. P. Journálban“ közlött hirdetményeire az ország czimerét használta, bolticzimtáblájára pedig a főváros czimerét használta, s fősteté, mely czim bitorlásért, mai nap a rendőrséghez idéztetett, 350 frt birsággal fenyittetett, mely rendőri fenyiték ellen a belügyminiszteriumhoz folyamodott.

— Tegnap d. u. a váczi uton egy nagy összetoló doboz találtatott, melyből egy női utazó kötött nagykendő és 8 drb könnyü alaku táblagomb mutatványokkal létezik. A vesztes a dobozt a főkapitányság III. hivatalszobájában átveheti.

— Hirtelen halál. Droszdik János haraszti születésü róm. kath. ismert csavargó és visszatért toloncz, tegnap a fővárosban czélnélküli kóborlásáért elfogatott s a főkapitánysághoz beszállittatván, ott hirtelen elhalt.

— Tolvaj koldus. Ehrlich Anna asszonyhoz tegnap egy ismeretlen középkoru divatosan öltözött férfi, ki magát siket-némának tetette, koldulni jövén, eltávozása alkalmával egy ezüst gyertyatartót lopott el.

— A Stroussberg-pör Moszkvában véget ért. Ugy az egykori „vasutkirály“, mint Landau és Polianszky bünösnek mondattak ki; a kereskedő osztályhoz tartozó igazgató tanácsosok felmentettek, csupán Schuhmacher államtanácsos lett bünösnek kijelentve. A végtárgyalás igen érdekes volt; az államügyész és magánvádló megkisérlették dönteni a védelmet, mire a védők, vádlottak ismételve is szóltak. Legutoljára beszélt Stroussberg. Az itélet kihirdetése, s illetőleg büntetés kiszabása másnapra maradt.

— Talán nálunk tanulták! Az 1839. évi 80707. számu és 4036 sorozatu 25-ös cs. kir. államkölcsön sorsjegy, mely Bécsben 1860-ban több egyéb értékpapirral együtt elveszett, s ennél fogva a bécsi cs. kir. országos törvényszék által 1860. márcz. 13-án amortizáltatott a f. évi márcz. 1-én történt huzáskor a legkisebb nyeremények egyikét nyerte. Ezen sorsjegy megvételétől, avagy a nyeremény beváltásától most mindenki óvatik, s a kinek az esetleg kezeibe kerül, azt a bécsi főközponti rendőrségi irodában azonnal bemutassa. E hirt bocsátja közzé a tisztelt bécsi cs. kir. rendőr-igazgatóság f. é. okt. 31-én, holott a sorshuzás — mikéntfentebb láttuk — f. é. marczius 1-én történt.

— Rendőri hir. Jogtalan elsajátitás. Bartek Nándor szijgyártó, most kávéházi zenész, Biró József 13 éves fiuval találkozván, az neki dicsekedett, hogy 175 frtot talált; — mely pénzt, mint azután kiderült, Geromüllerné órásnő vesztette el. Bartek a fiutól a talált pénzből 50 frtot csalt ki, s abból a fiunak egy órát és 10 drb britannika szivart vett. Később ismét 50 frtot zsarolt ki tőle Bartek, azután pedig kapta magát s a fiut a kapitányságnál bepanaszlá talált pénz elsajátitása miatt, mit pedig már csak 37 frt volt. Bartek roszul számitott, mert a törvényszék őt is bünösnek találta s ezért őt a törvényszék két havi börtönre itélte.

Rövid hirek. A szegedi alsó tanyákon mult napokban a szélmalom szárnya agyonütött egy közelébe tévedt 9 éves leánykát. — Mányon a sárgaföldes gödröknél omlás volt, mely egy 22 éves legényt agyonzuzott. — A Fertő környékén roppant sok vadlud van. — Veszprémben egy gyufagyári munkás csupa henczegésből bevett egy kanálnyi villót. Még eddig él. — A valkói havasokon érdekes öz-vadászat volt, melyen kolozsvári vadászok 3 özet ejtettek el. — Budán tegnap két ismeretes tolvaj menetközben egy kocsiról zsáknyi szent-János kenyeret lopott, de sikerült őket elfogni. — Ér-Semjén egy buzgó török-barát ugy főbevágott egy ultra-szerbet, hogy az rögtön meghalt. — Szabadkán nagy verekedés volt a katonák és parasztlegények között. — Gyöngyösön egy czipész segéd szerelmi bánatában főbelőtte magát a temetőben.

—

Antonelli bibornok államtitkár, kinek halálát ma jelenti a táviró, 1806. ápr. 2-án Sonninoban, a nápolyi határon született. Atyja pásztor és favágó volt, azonban a Romagna egy előkelő nemesi csa-

ládjából származott, melynek jogtudós, történész, de egyszersmind rabló tagjai is voltak. Születési helyének — egy hirhedt rablófészeknek — szétdulása után az ifju Antonelli Rómába ment s ott a papnöveldébe felvétetett. Itt ugy kitüntette magát, — hogy magára vonta XVI. Gergely pápa figyelmét, a ki őt, miután pappá neveltetett, környezetébe fogadta s államférfiui pályára szánta. Prälátussá lőn s elnökké neveztetett ki a legfelsőbb itélőszéknél, később mint küldött müködött Orvietoban, Viterboban, és Moceratában. 1841-ben nevezte ki a pápa alállamtitkárrá a belügyminiszterimban, 1844-ben második kincstárnokká s 1845-ben főkincstárnokká (pénzügyminiszter) Tosti helyére. Midőn IX. Pius lépett a pápai székre, Antonelli, ki addig heves képviselője volt a papi s a világi kényuralomnak, a szabadelvüekhez csatlakozottt s ezáltal megnyerte az uj pápa kegyét is. Alkalmazkodási képessége, mely mögé vasakaratát el tudta rejteni, oly befolyást biztositott neki a pápa lelkületére, mely csakhamar valóságos uralkodássá változott. Még 1847. jun. 12. megkapván a bibornoki kalapot, belépett az első minisztertanácsba, melynek alakitásával IX. Pius reformjait megkezdé. A politikai viharok, melyek az 1848 ki februárban történt párisi események után Rómában is kitörtek, Antonellit is eltávolíták egyelőre a kormánytól, mert papi uralomról mit sem akartak tudni. De már 1848-ik évi márczius elején ismét elnöke lett egy kilencz tagu szabadelvü miniszteriumnak, melyben csak három pap volt. Eleintén jobbnak látta az árral uszni. Mig márczius 14-én a pápa egy valóságos alkotmányt hirdetett ki, minisztere azzal hizelgett a nemzeti hangulatnak, hogy tizenhétezer főnyi hadsereget küldött az északi határra, mely a piemontiakat támogatta Lombardiában. — Csakhamar megfordult azonban s a pápa junius 16-án az ő sürgetésére mondta ki kárhoztatását a háboru fölött, kijelentvén, hogy ő csapatait nem az osztrákok ellen küldé északra. A nép ez ellen oly fenyegetőleg fakadt ki, hogy Antonellinek vissza kelle lépni s helyét a Maniani miniszterium foglalta el. De azért ő maradt tovább is Pius sugalmazója. Ugy Gäetában (hova Pius menekült), mint 1450-ben Rómába történt visszatérése után, itt, egyre növekedett hatalma, föleg, mert Pius mindinkább csak az egyházi funkcziókra szoritkozott s a politikai ügyekben hatalmát teljesen miniszterére ruházta. Igy a pápai uralmat az utóbbi tizedekben ért csapások az ő nevével forrtak össze; mert, bár az államtanács elnökségét di Pietro bibornoknak 1850-ben átengedte is, döntő és nagysulyu befolyása csak betegsége sulyosbodásával szünt meg. 1855-ben egy de Felice Antonio nevü kalapos merényletet próbált élete ellen, mely azonban nem sikerült. Családja kormányon léte alatt igen meggazdagodott. Antonellit a halál évekig tartó betegség után ragadta el.

Irodalom.

— Greguss Gyula természettudományi értekezéseit a k. m. természettudományi társulat külön jutalom kötet gyanánt kiadta. Greguss Gyula kora elhunyta daczára igen ismeretes nevet vivott ki magának a népszerü természettudományi értekezések terén. E kötet is ép oly tanulságos, mint érdekes közleményeket tartalmaz. A közleményeket Greguss Ágostnak az elhunyt testvér fölött elmondott emlékbeszéde előzi meg. A könyvet a szerző fényképével a Franklin társulat igen diszesen állitotta ki, s bekötve 3 frton könyvárusi uton külön is megszerezhető.

— Klein Gyula értekezését „A rovarevő növényekről" a k. m. természettudományi társulat a népszerü természettudományi értekezések gyüjteményében adta ki. A kis füzet hat fametszetü képpel van illustrálva. Ára ?

Szinház, müvészet.

— A föv. iparosok körének vasárnapi hangversenyén ismét volt alkalmunk több tehetséges uj erő feltüntén örvendenünk. Első sorban kiválták Erösy Paula kisasszony és Haris Mihály ur képzett és gyöngyörü tiszta hangjok által. Előbbi énekelvén: „Aria a kegyencznő-ből" és „Bordal Lucretziá"-ból" Dönizetti-től; utobbi pedig „Cavatina Kunok-ból" Császár és „Sonst Nichts" Suppé-től. Oly zene darabok minden esetre, melyekhez tanulmány, képzettség és változatos hangidomzat szükséges, melyet ezuttal is többszöri tapsvihar s jutalmazott Futko Eugenia k. a. kitünő zongora játékával, fesztelen és könnyed modorával szintén élénk tapsokat aratott. Előadá: „Feu-Follet és „6-ik magyor ábránd" Székelytől, mely utobbi zene költemény, majd odaadó, majd szenvedélyesen elragadó hangáramai érzelemmel és mesterien lettek általa visszaadva. — Végül érdekes volt Sturm I. és Windhaber K. urak kettős játéka, kik zitherán a „Hattyudal"-t, Keseditől szép összhang és elragadó kellemmel adák vissza a költő ábrándos gondolatait egyszerü hangszerükön — a közönség érdemlegesen meg is jutalmazta őket hangos tetszésével. Mint értesültünk, ezt követő vasárnap nov. 12-én szini-előadás fog rendeztetni. Szinre hozatnak a „Közügyek" és „Ein Wort an den Minister" egy felvonásos vigdarabok.

— A szerdán, november 8-án, este fél 8 órakor a vigadó nagy termében tartandó nagy philharmoniai hangverseny (a nemzeti szinház zenekara által, Erkel Sándor karnagy vezénylete alatt, Wilt Mária bécsi cs. k. udvari énekesnő közremüködése mellett.) müsora: I. Nyitány „Euryanthe" czimü dalmühöz Webert K. M. II. „Danse Macabre" zenekarra (uj) Saint Saëns. III. Maganv dal „Szöktetés a serailból" czimü dalmüből Mozart, (zenekar kiséret mellett) előadja Wilt Mária assz. IV. Simfonia (C-dur) Schumann Rob. — Helyárak: Páholy 10 frt. Körszék 3 frt. Számozottszék 2 frt. Zenekari szék az első sorban 3 frt. A többiben 2 frt. Karzati zártszék 1 frt 20 kr. Belépti jegy a terembe 1 frt. A hangversenynek ama t. cz. látogatói, kik akkor érkeznek, midőn az előadás már kezdetét vette, tisztelettel kéretnek a terembe való lépést vagy ülőhelyeik elfoglalását a hallgatóság érdekében, addig késleltetni, mig a megkezdett darab vagy egyik tétele véget ért.

Népnevelés.

— Posner Károly Lajos lovag cs. és k. tanácsos ur magyar irkáiból, melyek tudtunkkal a néptanodákban igen el vannak terjedve, egy füzet akadt ma kezünkbe. Eltekintve a szégyenletes jegyzettől, hogy ez irkákat a „m. kir. helytartótanács" ajánlotta tanodák használatára, botrányos hanyagság az, melylyel azok szövege össze van állitva. „A kőmüves mész nélkül nem dolgozh at" (-ik helyett.) Ki isten ben bizik nem csalat kozik". „Ne tedyel másnak, mit e sem szereted", s több efféle baklövés fordul bennök elő. Vajjon nincs, ki utána nézne kissé a „helytartó-tanács" által ajánlott s legujabban is ilyen jegyzettel megjelenő firkáknak, melyeket a magyar királyság területén egy „cs. kir." udvari szállitó árul?

— A magyarországi központi Fröbel nőegylet utolsó választmányi ülésében számos folyamodványok gyermekeknek a gyermekkertekben leendő dijmentes felvételért elintéztettek. Elnöklő Rosenzweig S. Sarolta alelnök jelentést tett a választmánynak: 1) Néhai Engel Arnold 150 frtnyi hagyományáról s a föv. hatóság 100 frtnyi segélyezéséről; továbbá: 2) következő tagoknak bejelentéséről és pedig: Pejachevich grófnő 200 frttal, budai Goldberger Károly, Granz Rosália urnő s Neumann Rozália 100—100 frttal. 3) Haller grófnő, Kasovics Rosália, Weiszmayer és Erst Róza urnők belépé-

sükről mind rendes tagok. Továbbá határoztatott, hogy f. évi decz. 9-én rendkivüli tánczvigalom rendeztetik a Hungária disztermében. Végül felolvastatott főtisztelendő Steinacker Gusztáv butterstadti (Weimar mellett) plébános levele, melyben nevezett a Budapesten léte alkalmával a gyermekkertek és képzőintézet megtekintésekor tapasztaltak felett teljes megelégedésének s dicséretének adott kifejezést.

Egyletek, társulatok.

— A „Gabelsberger egyesület" f. hó 5-én vasárnap délután 3 órakor a képviselőház társalgó termében rendkivüli közgyülést tartott. — Alelnök Szöllőssy Mihály bejelentvén Dr. Baszel Aurel leköszönését az elnökségről, elnök választásra hivja fel a közgyülést. Elnökké egyhangulag Balogh Andor alelnök lőn megválasztva, alelnökké Kele Antal titkár; titkárrá Strauss Ede. — Ráckay könyvtárnok kijelenti, hogy Markovits Iván, dr. Fayer László s többen az egyesületnek 40 kötet könyvet adományoztak. Több tárgy elintézése után az elnök kijelenti, hogy november 12-én vasárnap délután 3 órakor a képviselőház társalgó termében szakülés fog tartatni, melyen Balogh Andor tart felolvasást „tanmódszerem" czimmel, s Strauss Ede „Néhány szó Markovitshoz, és pár szó a gyorsirászati lapok utolsó számáról." Bodoky Lajos másodtitkár.

— A magyarhoni földtani társulat f. hó 8-án, szerdán d. u. 5 órakor a m. tud. akadémia palotájában a rendes ülésteremben szakülést tart. Tárgyak: 1. Adatok magyarhoni ásványok ujabb előjöveteléhez, dr. Szabó Józseftől; 2. a Lőcse környékén előforduló kárpáti homokkő petrographiai ismertetése, dr. Roth Sámueltől; 3. Adatok Zsarnócza vidékének földtan-bányászati viszonyaihoz, Liszkay Gusztávtól.

— A fővárosi szepesi egyesület szombaton f. hó 4-én, este 7 órakor tartá a „Hungária" egyik kis termében alakuló közgyülését. Az egyesület élethossziglani pártfogójául Zsdényi Eduárd lőn megválasztva és e czélból egy Krivácsy József, dr. Andaházy László, dr. Kézmárszky Tivadar, Roxer Lajos és dr. Flittner Frigyes urakból álló küldöttség bizatott meg a diszlevelet neki átnyujtani. Egyesületi tisztviselőkké megválasztattak: elnöknek Krivácsy József, alelnök dr. Andaházy László, jegyzőnek dr. Flittner Frigyes; bizottsági tagokká: dr. Bartsch Gusztáv. Bexhoff Armin, Haberern Jonathán, dr. Hunfalvy Pál, dr. Kézmárszky Tivadar, Koller Béla, Lindler Ernő, Loisch Ede, Matavovszky Artur, Renner Adolf és Boxer Lajos; bizottsági póttagokká: Berr Zsiga, B elek Miksa dr. Dirner Lajos, Fest Imre és Gergelyi Kálmár. A számvizsgáló bizottság tagjai Steinhausz István, Sterko János és Weber Rezső.

— A honvédegyletek központi választmánya részéről az ez évi országos honvédgyülés határnapja folyó hó 26-ki napjára ki levén tüzve, s az ez iránti külön értesités is szét levén a vidéki egyleteknek küldve, figyelmeztetnek a honvédegyletek s ezennel ujból fölhivatnak, miszerint ez évben a vasuti és gőzhajózási mérsékelt szállitási jegyek a központi választmány által fognak az illető egyleteknek szétküldetni, szükséges ennél fogva, hogy a képviselőképen feljövendő honvédtársak száma legalább minden egyes egylet részéről a központi választmány alelnöke Földváry alezredesnél magyar utcza 18. sz. a. kellő időben be legyen jelentve.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottmány ma délelőtt Havas Sándor elnöklete alatt tartott ülésében előfordult a budai emlék ügye. Ennek felállitását illetőleg tudjuk, hogy a budai honvédemlék bizottság az emlékszobrot Budán a várban akarta felállittatni, de a fővárosi tanács a budai Krisztina-városi temetőben találta alkalmasnak felállittatni. Ezen határozat ellen emlitett emlékbizottság a fővárosi közgyüléshez appellált. A közgyülésen Kühnel I. bizottsági tag azon inditványt tevé, hogy miután a rendelkezés alatt álló összeg nem elegendő egy nagyobbszerü emlék felállitására, gyüjtéseket kell rendezni, s azt a főváros 5000 forinttal nyissa meg. Az ügy akkor a tanácsnak, illetve a pénzügyi és gazdasági bizottmánynak adatott ki, mely azt ma tárgyalván Apáthy István inditványozza, hogy ez ügy egy kisebb bizottságra bizassék. A bizottság az inditványt elfogadja s a kisebb bizottságba Havas Sándor elnöklete alatt Mandl Ferencz, Apáthy István és Viola jegyző urak jelöltettek ki; ezen bizottság fog legközelebb egy véleményes jelentést beterjeszteni.

— A vámház- és O-Buda között közlekedő propeller e hó 6-tól kezdve reggeli 6 órától esti 5 óráig fog járni.

— A föv. számvevőségi hivatal tekintve, hogy a főváros fogyasztási adójövedelme a sörfogyasztás folytonos csökkenése miatt mind egyre apad, ujolag a közgyülés által már mult évben jóváhagyott, de a belügyminiszterium által megtagadott házi szárnyasok és vad hus utáni 25 százaléknyi községi pótadó tárgyalása és behozatala iránt tőn javaslatot. Mielőtt a tanács e tárgyban érdemlegesen határozna, felhivta a vásárigazgatóságot, hogy az iránti tapasztalatairól tegyen jelentést, miIy hatást okoz ezen adó a fogyasztásra és az adóbeli tárgyak árára nézve.

— A legtöbb adót fizetők névsorából összesen 35 töröltetett ki, kik részint elhaltak, részint csődbe estek, vagy más oknál fogva lettek szavazatképtelenekké, a legutóbbi 3 év alatt. Pótoltatni fog-e szám az adókimutatás alapján legtöbb adót fizető harminczöt fővárosi választó polgár által.

Törvényszéki csarnok.

— Hamis bankjegy terjesztés. Gyercs Mihály tolnamegyei szül. földmivelő, folyó évi február 4-én Grósz Jakab kereskedőnél egy hamis tizes forintost váltott be, ugyszintén Götzinger Józsefnél és Eisler Dávidnál, kik azonban a hamisitványt legott felismerték, sőt a biróság elé vitték. A szegszárdi törvényszék vádlottat Budapestre szállittatta. Vádlott négyszer is forgatta, először azt mondta, hogy buzát, majd meg, hogy lovat adott el, azután, hogy Nagy Ferencz Pigai büntársától kapta a 4 drb hamis tizest. A királyi ügyész 1½ évi börtönre kéri itéltetni. A törvényszék vádlottat egy évi börtönre itélte.

TÁVIRATOK.

Berlin, nov. 6. (Birodalmi gyülés) A külügyi hivatal második tanácskozásánál Joerg a keleti kérdést hozta szóba; Buelow ezt felelte: A kormány a jelen pillanatban a függő kérdésekről felvilágositást nem adhat; a császár békepolitikája elháritja magától az idegen dolgokba való beavatkozást; a dolgok eddigi fejlődése Törökországban sem közvetlenül, sem közvetve nem érint; a német politika valamennyi barátságos hatalmakkal szemben a barátságos tiszteleten és bizalmon alapszik; a kormány a szükséges közleményeket nem fogja a népképviselet előtt elhallgatni; a német politika mindig békés; Németország mindig a béke védbástyája fog maradni, és ezen bástya oly erős lesz, hogy mi a népképviselet bizalmára számithatunk és azt megis érdemeljük. (Tetszés.)

Bécs, nov. 6. A „Pol. Corr."-nek távirják Konstantinápolyból: Pénteken értekezletet tartottak a követek Elliot lordnál a demárkáczió felett; hitelt érdemlő oldalról nyert értesülés szerint a demárkáczionális vonal meghatározása, az ily esetekben szokásos elvek szerint, nem fog nehézségekbe ütközni. Szombaton és vasárnap dolgozták ki az utasitásokat az itteni követségek katonai-attachéi számára, kik legkésőbb szerdán utaznak el Szerbiába. E czélra kijelöltettek Ausztria részéről Raab ezredes, Francziaország részéről Dorey alezredes, Angolország részéről Kambell, Oroszország részéről Zelenczi ezredes, Olaszország és Németország részéről az illető bécsi követségek katonai attachéi fognak résztvenni; Montenegró számára Ausztria részéről Thoommel alezredes és Oroszország részéről Bogolubow ezredes jelöltetett ki biztosnak.

Prága, nov. 6. A királyné ma ide érkezett, meglátogatta Mária Anna császárnét, és ma este 8 órakor Gödölőre utazott vissza.

Nis, nov. 5. (Az „Egyetértés" távirata.) Egy két havi fegyverszünet, melynek részletei még nem ismeretesek, volt oka annak, hogy Deligrád, mely a török lovasság által már meg volt szállva, ismét kiürittetett, és hogy Krusevácz, melynek elfoglalása csötörtökre volt kitüzve, nem lett megszállva. A fegyverszünet a török hadvezérségre annál leverőbb, miután ép most kapott Ozman pasa parancsolatott, hogy Banján át a Moravavölgybe nyomuljon előre, hogy a főhadsereggel egyesülve az erősen demoralizált szerbeket megsemmisitse.

Bécs, nov. 6. (Képviselőház) Folytatása a keleti vitának. Wosniak után Fanderlik (Morvaország) beszélt, ő a keleti kérdést szláv értelemben akarja megoldatni; Törökország további fenállását összeegyezhetlenek tartja az igért reformok behozatalával, a török lakosság ethnogrophiai s valási összetételével; és arra utal, hogy Boszina egy régi osztrák tartomány. — Menger ellene van ugy a háborunak mint az annexiónak. Oppenheimer a statusqo fentartását akarja, de nem minden áron. Fua (Morvaország) kiemeli, hogy a hóditás által való szerzemény Ausztria hatalmát semmiben sem mozditaná elő. Hosszabb vitta után vajjon egy vagy két vezérszónok választassék-e, a a ház két vezérszónok mellett határoz, és Herbstet és Greutert választja meg vezérszónoknak. Legközelebbi ülés holnap.

Konstantinápoly, nov, 5. (Az „Egyetértés" távirata) A franczia követ Párisba való utazása előtt a nagyvezirrel és külügyminiszterrel értekezett.

Berlin, nov. 6. Edhem pasa a török követ ma nyujtotta át a német császárnak uj megbizó levelét.

Róma nov. 6. Vannutelli államtitkár ideiglenesen a pápai államtitkári ügyekkel bizatott meg. Antonelli drágakő- és mükincseinek gyüjteményét a vatikánnak hagyta.

Belgrád, nov. 6. (B. C.) Az oroszok ide özönlése nem szünt meg, habár a megérkezők száma jelentékenyen kevesebb; sok orosz ismét vissza utazott. Ma 8 orosz tiszt érkezett meg. Hivatalosan hiresztelik, hogy a háboru a fegyverszünet letelte után a legvégsőkig fog folytattatni. Sok mérvadó személyiség a mielőbbi békekötés mellett nyilatkozik.

Widdin, nov. 6. („B. C.") Ozman pasa Zajcsárban fog telelni. Kerim pasa Alexináczot fogja megszállva tartani.

Róma, nov. 6. Ez ideig 430 választás ismeretes, melyet közül 47 a mérsékelt- és 230 a haladáspárthoz tartozik. Crispi és Chiaves megválasztattak, Pisanelli megbukott Tricaseben.

Belgrád, nov. 6. („B. C.") Csernajeff állitólag személyesen megy Oroszországba, hogy ott Oroszország akcziója mellett izgasson. A hadügyminiszter Csuprija és Paracsim megerősitését rendelte el.

Paskany, nov. 4. (Az „Egyetértés" távirata.) Pénteken estve két külön vonat érkezett ide, az egyikben 250 orosz jött, a másikban pedig mely 20 teherkocsiból állott, 120 ló volt elhelyezve.

Zágráb, nov. 6. (Országgyülés) A budget feletti általános vita befejeztetett, Sesics (jobb) ellene-, Antolek (bal) és Derencsin osztályfőnök, kinek beszédje igen kedvezőleg fogadtatott, mellette szólaltak fel: a budget igen nagy többséggel el lett fogadva. A részletes vitánál a bán és hivatala budgetje, a rendelkezés alapnál előfordult rövid vita után elfogadtatott.

Raguza, nov. 6. („B. C.") A fegyverszünet egész Hercegovinára és Bosznára is kivan terjesztve.

Bécs, nov. 6. Hitelrészv. 147.25. Galicziai 210.25 Államvasut 263.50. Rente 63.05 — 1860-as 110.50 — 1864-es 132.—. — Ezüst 105.40. — London 123.45. — Unio-bank —.—. Általános épitőbank —.—. Angol-osztrák 75.75. Lombard 78.— — Tramway —.— — Hitelsorsjegy 159.— Napoleond'or 9.83½ Arany 5.91. — Frankfurt 50.05. — Porosz pénzutalvány 60 70. Török sorsjegy 13.50. Angol épitőbank —.—.

Bécs, nov. 5. Magyar földteherm. kötvény 76.25 Salgó-Tarján —.—. Magyar hitel 111.50 — Magyar záloglevél 85.50. Erdélyi 81.—. Magyar keleti vasut 27.— — Magyar sorsjegy 72.75. Magyar földhitel 29.50. Magyar vasuti kölcsön 97.— Anglo-magyar —.—. Franco-magyar bank —.—. Alföld 97.— — Magyar észak-keleti vasut 95.— Kelet-vasuti elsőbbségi kötv, 57.75. — Tiszai vasut —.— Municipalis bank —.—.

Éjjeli pósta.

Az osztrák képviselőházban folytatták a keleti kérdés fölötti vitát. Bosnjak szláv szempontból támadta meg Andrássy gr. politikáját. Ausztria szlávjai is csak roszalhatják — mondá — a külügyminiszter politikáját, mivel ez Ausztria népessége két harmadának kivánságával ellenkezik. Ausztria jóakaratu semlegessége csakhamar a fölkelők iránti ellenséges magatartássá változott. Mig a törökök bántatlanul lépték át az osztrák határt, megöltek osztrák alattvalókat s javaikat elrabolták, a fölkelők elfogattak s vezetőik belebbeztettek. Ausztria Szerbiát és Montenegrót, melyek nagylelküen segiteni akarták törzsrokonaikat, visszatartotta mindaddig, mig Törökországnak lehetséges lett seregeit összepontositani, s igy Törökország szlávjait ellenségekké tette. Több mint rövidlátó politika, ellenségekké tenni oly népeket, melyeknek jövőjök van. Törökország fog és kell neki veszni. A törökök kiüzetnek Európából s a Balkánon uj kulturállamok képződnek, habár a külügymin. kézzel-lábbal ellenkezik is, habár Kuranda Törökország hatalmát hirdeti, habár a magyarok Gül-baba sirjához zarándokolnak s habár Kuranda a próféta zöld zászlóját lobogtatja is. Mi által bizonyitotta be életképességét Törökország? Mikor a törökök meghóditották a Balkánt, itt cultivált, szerencsés népek éltek, de a törökök azt sivataggá változtatták. Azóta 500 év mult el; de tett-e csak egy lépést is Törökország a müveltségi állapotok előidézésére? Hol vannak iskoláik, közlekedési intézményeik, hol igazságügyök? Törökország életképessége ellen az bizonyit, hogy 200,000-nyi hadsereggel két kis állam ellen, melyek alig birnak 6.000 embert kiállitani, nem birt nagyobb eredményt fölmutatni. Azután szónok áttér a bulgáriai kegyetlenségekre s szemére veti az osztrák politikának, hogy ez ügyben nem emelt szót. De miként is várhatnánk erélyt — mondja — egy oly politikától, mely minden czél nélkül ingadoz? Mig Német,- Orosz,- Angol-, Franczia- és Olaszország oly politikát követnek, mely népe szükségei és óhajtásainak megfelel; az osztrák politika egy iránytü nélkül levő hajóhoz hasonlit. Mi az osztrák politika? A béke fönntartása és e mellett a keresztények helyzetének javitása. Erre a három-császár-szövetség szolgálna eszközül, s ez alkalmas is volna. Hogy e szövetség Német- és Oroszország közt őszinte, azt mindenki elismeri; de minő szerepet játszik e szövetségben Ausztria? Nem szükséges felavatott diplomatának lenni, hogy felismerje az ember, miszerint Ausztria magatartása több mint kétértelmü. Oly időben, midőn Törökország földarabolása el van végezve, még mindig akadnak osztrák államférfiak, kik titokban annak fönnmaradásában hisznek. Azt azonban csak késleltetni lehet, de nem megakadályozni, s eredménye azon szlávok gyülölsége lesz, melyek a határok mentében laknak. A miniszterelnök megjegyezte, hogy Ausztria nem néptörzsek szerint üz politikát. Ha ez igaz, miként lehet, hogy mink szlávok a németek és magyaroknak alárendeltetve, jogainkban megsértve, csak arra valók vagyunk, hogy az állam terheit viseljük. A magyar fölény már elég ideje tart. A kormány ezt nem látja be, holott csakis Andrássy kegyelméből áll fönn. Egy romlott zsurnalisztika rágalmazásai daczára küzdeni fogunk az ellen, hogy Magyarország kedveért Oroszország ellen háborut viseljünk. E háboru 16 millió szlávnak arczulcsapása lenne. Ausztria ismét egy jelentékeny fordulópontján áll történetének, s neméban, hogy ránk szlávokra is lesz tekintet s nem szorittatunk ismét falhoz. — Dr. Fanderlik szinte szláv szellemben beszél, s Törökország fönntárthatlanságát bizonyitja. Beszédét azon fenyegetéssel fejezi be, hogy fegyveres beavatkozás esetén a szlávok nem fognak harczolni.

Az ultimátum miatt már fölszóllalt Ausztria-Magyarország Oroszország eljárása ellen. Andrássy gróf mindenekelőtt fölvilágositást kivánt a bécsi orosz követtől, mi aligha volt kielégitő, minthogy az osztrák-magyar követ Pétervárott hivatalosan sajnálatát fejezte ki az ultimátum miatt.

A fegyverszünet hivatalos közlése, melyet a porta a hatalmakhoz intézett feltünően rövid. Ebben semmi emlités sincs téve az orosz követ mult hó 31-diki sommatiójáról, hanem azt mondja, hogy a magas porta, bizva a garantirozó hatalmak biztatásaiban, egyszerüen elfogadta a fegyverszünetet, mely október 31-dike estejétől decz. 31-iki estig fog tartani.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabna és értéktözsde. Budapest. nov. 6. Tegnap és ma kész buzában a kinálat mérsékelt volt, de a vételkedv élénkebnek mutatkozott, ugy hogy mindkét napon körülbelül 30.000 m. mázsa szilárd mult heti zárlatáron adatott el. Rozs lanyhább irányban 10—15 krral olcsóbban volt kinálva, a többi gabnafajok változatlan árakat jegyeznek.

Határidőüzletnél csak buza s tengeri ára csökkent valamivel és jegyzésük következő. Buza tavaszra 11.40—11.45; rozs tavaszra 9.55—9.65; zab novomberre 7.50—7.60, tavaszra 7.82—7.89; tengeri, bánsági május — juniusra 6.32—6.38.

Értéktözsde. Mig üzérkedő papirok és befektetési értékek a mai forgalomban elhanyagolva voltak, malmok részvényei igen élénken keresettek és emelkedő irányban folyton előre haladtak. Valutákban gyér forgalom mellett kevés változás történt.

Az előtőzsdén osztrák, hitel részvények 146.60—146.30-ig voltak forgalomban.

A déli tőzsdén. osztrák hitel részv. 146.30—146 50-en vásároltattak; magyar hitel és egyéb bankrészvények üzlet nélkül maradtak. Malmok közül „Erzsébet" 195-ig „Luiza" 168-ig, „Sütők és molnárok" 300-ig „Victoria" részvények pedig 267-ig emelkedtek. — Pest közuti vasut részvények 163-al voltak keresettek. Szőlőváltsági kötvények 71.50-en, váltók Berlinre 60.60-on, egyéb német helyekre 60.50-en magy. jegyek pedig 60.65.ön keltek.

Bécsi gabnatőzsde. Buza őszre 11.45 — 11.55. Rozs őszre 10.20 — 10.40, magyar 10.10 — 10.25. Zab őszre 8.17 — 8.22, tavaszra 8.10 — 8.20. Tengeri kész áru 6.40 — 6.50.

Bécsi értéktőzsde. Az előtözsdén pangott a forgalom és a jegyzések valamivel lanyhábbak; osztrák hitel 146.80, angol 75.70, magyar hitel 112, 20 frankos arany 9.86.

—

Az alföldi mohács-pécsi és pécs-barcsi vasutak fusiója. E három vasut fusiója ügyében nov. 15-én tanácskozás tartatik, melyen egy ide vonatkozólag teljesen elkészült tervezet fog tárgyaltatni. E terv nem pusztán oda irányul, hogy az alföldi vasut vegye át a másik két vonal üzleti vezetését, hanem teljes fusiót akar a három vonal közt létesiteni. A tanácskozások egyik fontos pontja lesz a kőszénszállitási árszabály megállapitása a mohácsi vonalon, minthogy a Dunagőzhajótársaság ebbeli szükségletét ama vidék bányáiból fedezi, melyek részben az ő tulajdonát képezik, s biztositani akarja magának az olcsó kőszenet, mielőtt a mohács-pécsi vonal kezeléséről lemond. A fuzió által főleg az átalános kiadások körül lényeges megtakaritások válnak lehetővé.

Mult heti átlagárak a vidéken.

A hangulat nyugodt; eléggé szilárd volt. Gabona az országszerte folyó mezei munkák miatt kissé megfogyott mértékben szállittatott a vidékek központos piaczaira. Az áruk általában változatlanul keltek.

Sopron: buza 10 frt 30—12.40; rozs 8-30— 10. —; árpa 7.—8.20 zab 7.40—8.20; kukoricza 6.—6.80.

Szeged: Buza tiszai 77.5—79. kilogr. métermázsa 11 frt —11 frt 20 kr. Buza bánsági 77.5—78,5 kilogrm. mtrm. 10 frt 70—80 kr. Rozs 72—73 kilogramm métermázsa 8 forint 90 kr — 9 frt. Árpa 63—64 kilogr. méterm. 5 frt 90 kr. 6 frt. Árpa takarmányi 59—61 kilogr. méterm. 5 frt 10—20 kr, Tengeri métermázsa 4 forint 60—70 kr. Zab métermázsa 6 frt 80—90 kr. Köles méterm. 4 frt 70—80 kr.

Arad: buza 9.50— 10,— ; árpa 5.40—5.50; rozs 7.50 8.— Kukoricza 4,10; zab 3.60—5.70.

N.-Várad: buza 7.—8.40; rozs 5.—5.70; árpa 2.70—3.20; zab 2.30—2.80: Kukoricza 3.20—3.70.

Veszprém: buza 10.—10.40 árpa 6 60—7.20; zab 6.80 —7.20, rozs 8.—8.40; kukoricza 4.20—4.80.

Kecskemét: Tiszta buza 7.32—7.89. Elegyesbuza 6.25 —6.80. Rozs 5.85—6.15. Árpa 3.25—3.57. Köles 3.25—3.50 Kukoricza idei termés 3.—3.25. füzéres 60 csöves —.36—.50. Burgonya, méterm. 1.20 2.10.

Szentes: Buza: jó 10 frt. 40 kr., középszerü 10 frt. 20 kr., legcsekélyebb 9 frt. 40 kr.; kétszeres: jó 8 frt, középszerü 7 frt, 20 kr., legcsekélyebb 6 frt 50 kr. — Árpa: 6 frt 40 — 20 kr. Zab: 3 frt. 20 kr. Kukoricza: 5 frt. Krumpli; métermázsánkint 1 frt 40 kr. Szalonna: kilogrammja 80 kr.

Gyöngyös: tiszra buza 9.60—10.50; rozsb. 7.80—8.20 árpa 5.70—6.00; zab 6.80—7.00; tengeri 4.40—4.60; bab 10.00—10.20; Forgalom 1600 métermázsa,

—

Kimutatása a pesti hazai első takarékpénztár 1876 oktober havi forgalmának. Bevétel; Betétek 2.550,702 forint, különféle dijak 15,769 frt. Kölcsönök után fizetett kamatok 108,495 frt. Visszafizetett értékpapir előlegek 14,820 frt, váltók 910,990 frt, kölcsönök ingatlanokra 173,269 frt. Vidéki váltók tőke és kamat számláján 3.093,899 frt. Kibocsátott pénztárjegyek 383,000 forint. Betét folyó számlára 194,405 frt. Teréz és József-Ferenczvárosi fiókpénztáraktól átvett 440,000 frt. Idegen pénztárjegyek 300,700 fvt. Eladott értékpapirok 299,225 frt. Tartalék alap 3.067 frt. Intézeti házak jövedelme 5,757 frt. Kiadás: Visszafizetett betétek 2.369,566 frt. Kifizetett folyó kamatok 20,536 frt. Előlegek értékpapirokra 3570 frt. Leszámitott váltók 1.668,061 frt. Kölcsönök ingatlanokra 204,370 frt. Vidéki váltók tőke és kamat számláján 2.805,536 frt. Beváltott pénztárjegyek s azok kamatai 137,527 forint. Folyó számlán kifizettetett 166,398 frt. Teréz és József-Ferenczvárosi fiókpénztárakhoz áttett 420 ezer frt. Idegen pénztárjegyek 700,000 frt. Tisztviselők és szolgák fizetése 4,916 frt. Kifizetett nyugdij illetékek 725 frt. Kezelési költségek 4,058 frt. Visszatéritett kamatok 32 frt. Intézeti házakra tett kiadások 1,666 frt. 1875 évi jótékony adakozások 100 forint. Perköltségekre előleg 300 frt. Összesen 8.499,368 frt. Készpénzmaradvány 1876. október hó 31-én. 939,824 frt. 9.439,193 frt.

Kimutatás az 1876-ki október havi sorsoláskor kihuzott magyar földtehermentesitési kötelezvényeknek. A záradéktalan kötelezvének 39-ik, a záradékosok 19-ik sorsolása.)

(Folytatás.)

Nagyváradi szelvényes kötelezvények.

50 frtos: 51 54 435 832 1337 1351 1384 1827 2459 2728 2805 3647 szám.

100 frtos: 172 614 685 883 1130 1133 1288 1328 1340 1465 1577 1751 1775 1810 1886 1918 1933 2062 2509 2531 2544 2587 2700 2906 2923 2934 2950 2998 3405 3565 3885 4140 4144 4207 4410 4598 4752 5009 5044 5115 5129 5204 5264 5268 5324 5526 5665 5696 5705 5883 6595 6641 6650 6882 7101 7272 7454 7522 7539 7551 7596 7611 7703 7747 8022 8125 8135 8170 8456 8473 8516 8677 8714 8757 8995 9027 9371 9512 9707 10064 10083 10520 10860 11218 11294 11486 11690 11757 11801 11997 12075 12090 12398 12431 12505 13027 13290 13425 13498 13760 13797 14245 14399 14488 14587 15015 15158 15403 15466 156789 15803 szám.

500 frtos: 165 252 429 546 591 662 691 933 1032 1087 1166 1167 1301 1363 1406 1679 1806 1861 1928 2029 2144 2187 2269 2482 2609 2781 2930 3021 3030 3147 szám.

1000 frtos: 107 393 499 547 575 702 927 967 1067 1080 1137 1211 1268 1333 1393 1429 1545 1586 1615 1719 1825 1895 1917 1994 2028 2083 2146 2152 2270 2283 2302 2422 2529 2804 3030 3056 3146 3257 3339 3439 3451 3493 3568 3654 3860 4305 4453 4516 5278 5535 6527 6642 6905 7075 7093 7158 7318 7393 7441 7516 7662 7806 7840 7851 8010 8171 8308 8324 8352 8391 8433 8563 8582 8643 8978 9207 10347 10354 10553 10618 10622 10662 10873 10931 11035 11037 11231 11345 11352 11359 11360 11835 12002 12029 12062 12068 12133 12218 kisorsoltatott 200 frttal, 12227 12361 12447 szám.

5000 frtos: 689 692 szám.

10.000 frtos: 12 153 198 221 271 678 1187 kisorsoltatott 2450 frttal.

A. betüs: 41 sz. 700 frt, 486 sz. 300 frt, 971 sz. 1350 frt, 1158 sz. 1000 frt.

Pozsonyi szelvényes kötelezvények.

50 frtos: 311 889 1773 1833 2006 2587 2618 2622 2838 2947 2962 szám.

100 frtos: 155 293 582 720 892 898 1189 1377 1473 1677 1703 2246 2884 2947 2986 3161 3269 3461 3634 3684 3721 3841 4016 4347 4482 4488 4534 4560 4623 4875 4884 5224 5293 5400 5413 5424 5694 5737 5779 5790 6702 6756 6805 6886 7001 7237 7290 7328 7510 7557 7755 8138 8153 8264 8298 8901 8943 9174 9232 9249 10011 10326 10386 10415 10936 11359 11579 11656 11668 11858 11956 12416 12656 13066 13354 13501 14138 14149 14348 14477 14722 14869 24911 15368 15657 15754 16399 16426 16501 16627 16659 16687 16974 17083 17099 szám.

500 frtos: 24 386 419 461 726 1127 1293 2210 2460 2498 2561 1286 3277 3362 3730 3829 szám.

1000 forintos: 100 298 514 541 572 619 1296 1430 1580 2429 2473 2542 2547 2713 2874 2926 3009 3303 2367 3784 3809 3843 4081 4153 4384 4485 4854 4908 5006 5099 5202 5371 5433 5586 5698 5703 5714 5799 6032 6081 6112 6198 6535 6580 6648 7170 7339 7384 7599 8041 8088 8406 8411 8544 8768 8938 8944 9203 9277 9313 9492 9756 9883 10147 10352 10724 10878 10992 szám.

5000 frtos: 204 556 673 szám.

10,000 frtos: 790 889 933 1039 szám.

A. betüs: 131 sz. 100,000 frt, 184 sz. 470 frt, 200 sz. 14770 forint, kisorsoltatott 6200 frttal 335 sz. 7960 frt, 409 sz. 220 frt, 911 sz. 8900 frt, kisorsoltatott 1525 frttal, 1201 sz. 30000 frt, 1279 sz. 010 frt.

(Vége következik).

Heti-naptár.

nov. 6. — nov. 12.

November 8 án. A földhitelintézet közgyülése Nagy Szebenben.

November 12-én. A magyar svájczi szóda és vegygyár rendkivüli közgyülése a budapesti ipar- kaszinóban (Hatvani utza 2. szám) d. e. 10 órakor. — A Heves Szolnok-Jász országos-Tisza-szabályozási-társulat közgyülése Egerben az „Oroszlán"-ban d. e. 9 órakor. — A szabolcsmegyei-takarékpénztár egylet rendkivüli közgyülése Nagy-Kállóban d. e. 10 órakor.

—

Árverések, csődügyek, (Kivonat a „Budapesti közlöny" nov. 5-ki számából): Budapest nov. 17 a „pesti cottage épitő-társaság" kertész utczai ingatlana 21,006 frt. — Gyöngyös nov. 10. Major Márton ingatlana 2048 frt. — Budapest nov. 25, Gaidusch Teréz Karpfenstein utczai ingatlana 9337. — Arad decz. 5. Lohser Alajosné háza 4 62 frt. — Ujpest (Budapest) decz. 14. Trisztinovits Mihály ingatlanai 12,107 frt. Budapest nov. 27. a „pesti cottage épitő társulat" rákosi ingatlanai 21,765 frt, 7750 frt. 6000 frt· és 6000 frt. — Eger nov. 29. Knöpfler Armin ingatlana 5200 frt. — Beregszó (Temesvár) nov. 14. Bogdánovits István ingatlana 200 frt és 2016 frt. — Uj-Bessenyő (Temesvár) nov 28. Bervanger Mihály háza és telke 4600 frt. — Budapest decz. 16. Holitscher Mór Ignácz siputczai ingatlana 12,636 frt. és 3 dob utczai ingatlana 100,940 frt. — Budapest decz. 1. Kaltenecker Gáspár karpfenstein utczai ingatlana 6230 frt. Budapest jan. 18. Detter János rákosi ingatlanai 6180 frt. és 3254 frt. — Tázlár (Kalocsa) nov. 30. Lipcsey Ilona birtoka 86,000 frt. — Pászthó nov. 14. Szilvásy Antal bora 4315 frt. — Folya (Temesvár) nov. 21. Belgya Avrám ingatlanai 774 frt. — 2605 frt. — 2905 frt. és 2354 frt. — Gelse (N. Kanizsa) decz. 4. Müller Ignácz ingatlana 8573 frt. — Budapest decz. 18. Szaszkievits Melánie tabáni háza 17,005 frt. — Szarvas nov. 16. Szilárdfy Lajos földje 2890 frt. — Déva nov. 30. gróf. Teleky Lajos ingatlanai 9112. frt — Budapest decz. 19. Károlyi Sándor rákosi ingatlana 50,330 frt. — Birján (Pécs) jan. 2. Simits Mihály háza és telke 2232 frt.

Csődök: Serényi Imre vértesi (Debreczen) földbirtokos-, Seiwerth Gyula nagyszebeni kereskedő-, Biok Ede debreczeni bej. kereskedő és Bineter József budapesti bej. kereskedő ellen.

Csődmegszüntetés: Gáll Ferencz debreczeni szabómester ellen.

BUDAPESTI SZINLAPOK.

Kedden, november 7 én, 1876.

NEMZETI SZINHÁZ.		NÉPSZINHÁZ.	
CARMEN.		A harcztérről.	
Dalmü 4 felv. Zenéjét irta Bizet György.		Eredeti tudósitás, 4 szak.-ban.	
Személyek:		Személyek:	
Don José,	Pauli	Barcsin Sándor	Együd
Escamillo,	Láng	Irén,	Dancz N.
Dancaire	Nagy	Szemes Arth.	Eőry
Remendado	Zajonghy	Ottil,	Vidmár E.
Zuniga,	Tallián	Darinka,	Rákosi F.
Moraleys,	Maleczky	Khon Dávid,	Solymosi
Carmen	Nádayné	Hasszan,	Tihanyi
Micaela	Maleczkyné	Alexejevics,	Horvát V.
Mercedes	Heim Róza	Mr. Nyusz	Zádor
		Achmed,	Kápolkai
Kezdete 7 órakor.		Kezdete 7 órakor.	

Vizállás és időjárás.

Budapesten	nov.	6.	1.15 m. 0 fölött	száraz.
Pozsonyban	nov.	6.	1.07 m. 0 fölött	száraz
M.-Szigeten	nov.	6.	0.89 m. 0 fölött	száraz
Szatmáron	nov.	6.	0.34 m. 0 fölött	száraz.
Tokajban	nov.	6.	0.66 m. 0 fölött	száraz
Szolnokon	nov.	6.	0.26 m. 0 fölött	száraz.
Szegeden	nov.	6.	2.89 m. 0 fölött	száraz.
Aradon	novem.	5.	0.87 m. 0 alatt	esős.
N.-Becskerek.	nov.	5.	0.07 m. 0 alatt	esős.
Bezdánnál	novem.	3.	1.88 m. 0 fölött	száraz
Verbászon	nov.	3.	2.89 m. 0 fölött	száraz
Eszéken	novem.	3.	1.21 m. 0 fölött	esős.
Mitroviczon	nov.	3.	0.68 m. 0 fölött	esős.
Zimonyban	nov.	3.	2.34 m. 0 fölött	felhős.
Ó-Orsován	nov.	3.	1.67 m. 0 fölött	esős.
Barcson	nov.	3.	3.47 m. 0 fölött	esős.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

IGÉRVÉNYEK
MAGYAR
JUTALOMSORSJEGYEKRE

2 frt 50 kr. és bélyeg.

Fönyeremény — **150.000 forint** — levonás nélkül.

Húzás november 15 én.

ft. 3½ és bélyeg | 1864-iki igérvények. Húzás deczember 1-jén. Fönyeremény 200,000 forint! | 3½ és bélyeg. ft.

Október 2-án a második nyereményt harminczezer frttal és sok mellék nyereményt nálunk nyertek igérvényekre.

A „MERCUR“
kiadóhivatalának **váltóüzlete** Bécs, Wollzeile 13. sz.

Budapesten kapható **Kainrath L.** urnal, előbb a franco-magyar bank váltóirodája, **Ferencz Józseftér** a lánczhiddal szemben. 546

A téli évadra
ROTHBERGER JAKAB

cs. k. udvari szállító uri ruha-raktára Budapesten, Kristóf-tér 2. sz. I. emelet, ajánlja dusan felszerelt raktárát elegáns

URI RUHÁKBÓL,

ugymint:

Téli kabátok, vattirozva		.	18
Mencsikoffok	kettős jepskingból	.	20
Városi bundák	„ „	.	43
Utazó bundák	„ „	.	30
Teljes öltözetek	„ „	.	20
Téli nadrágok	„ „	.	6

forinttól feljebb.

ugyszinte mindennemü inasi ruhák és fiu-ruhák, a legolcsóbb szabott árakon.

Szőnyegek, teritők és pokróczok.

A keleti háboru végett a keletre szánt nagyobb és kisebb küldemények visszamaradván, raktárom tulhalmazottsága végett

a következő **alábszállitott meglepő olcsó árakon** adom, ugymint:

10,000 rőf talajszőnyeg 20, 25, 30, 40, 50 kr. bécsi rőfe.	előbb	most
8000 virágos gyapjuszőnyegek . .	1.20,	—.70.
¾ széles posztó „ . .	1.80,	1.30.
Chouillie ágyszőnyeg . .	4.50,	2.50.
dtto virágos . .	2.—,	—.90.
Angora ágyszőnyegek	5.—,	2.80.

Mindennemü egyházi szőnyegek 5 frttól 100 frtig, — Továbbá mindennemü szalon, pamlag és asztali szőnyegek nagyon leszállított árakon.

Egy egész terítéki készlet	7.50.
Egy asztali abrosz	2.—.
Egy ágyterítő	2.50.
Katonapaplanok párja	4. 6, 7, 9,—.
Flanelltakarók . . . . azelőtt 4.—, most	2.50.
dtto finomabb . „ 8.—, most	4.50.

Egyes pokróczok 90 kr., 1 frt 20 kr, 1 frt 50 kr.

800 pár különféle lópokróczok párja 2.50, 3, 5, 8 forintig.

Nagy tengerfüves **matráczok** 3 frt 50 krtól 6 frtig, loszőrből 10 frttól fölfelé. — Nagy **szalmazsákok** letüzve 2.50, üresek, simák 75 kr, csikosak 94 kr. — Ágylepedők 80 kr., 1 frt és 1 frt 50 kr.

Megrendelések és szállítmányok intézetek számára, valamint **magán fölszerelések, fürdő- és ágykészletek** pontosan és legolcsóbban eszközöltetnek.

Mindennemü pokróczokban nagy raktári készletem van és azok meglepő olcsó áron adatnak.

Schossberger Manó,
Budapesten,
most ország-ut rokkantak palotája 15–16., előbb váczi-ut 63. szám alatt.

A
KOMLÓKERTBEN
PARRAGH GÁBOR borcsarnoka,
izletes és házias magyar konyhája, **estenkint**
a fővárosban
egyetlen egy
magyar daltársulat előadásai;
Bunkó Ferencz és fiai zenetársulat játéka élvezetet és kedélyes szórakozást ajánlanak a n. é. közönségnek.

Mittenhuber Ferencz büvész és 8 éves fia kautsuk-müvész közreműködnek az előadás közben.

Legolcsóbb cipőáruk!

TEMESVÁRI MOR
cipőgyára,
Budapest, kerepesi ut 14. sz. ajánlja

NÖKNEK:

Füzős topánok Brünnelből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel	2 frt 80 kr.
Füzős topánok erős bőrből fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva, kettős talppal, gyakori használatra és esős időre	3 frt 40 kr.
Topánok mézga betéttel erős chagrain vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg	3 frt 60 kr.
Topánok leányoknak bőrből igen erős szegezett talppal	1 frt 80 kr.

URAKNAK:

Topánok finom chagrin kettősbőrből	3 frt 60 kr.
Topánok fénymázos vagy bagariabőrből szegezett és csavarral ellátott, kettős talppal, igen erős	4 frt 20 kr.
Topánok finom bőrből diszes fénymázos hegygyel, termek és bálokra	4 frt 20 kr.
Topánok orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli a nedves időben igen tartós és meleg	5 frt 50 kr.
Vadász csizmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromszor csavarral ellátott kettős talppal	10 frt 50 kr.
Ugyanaz orosz fénymázos bőrből	13 frt — kr.
Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppal . .	4 frt 20 kr.
Gyermekcipők Brünellből vagy bőrből, félcipő 45 kr, szegezett talppal igen tartós . .	1 frt 20 kr.
Brünnelltopánok fénymázos hegygyel	1 frt 20 kr.

Részletes ár egyzékkel ingyen és bérmentve. — Levélbeli megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Szőnyegek, teritők és függönyök

legnagyobb választékban különös olcsó árakon,
főleg a legujabb szőnyegeket szobák behuzására,
salon-, pamlag-, ágy-, zongora- és oltár-szönyegeket.
kokuszlábtörlők és angora-szörméket minden szinben és nagyságban,
ágy- és asztalteritőket, flanell takarókat,
legnagyobb készlet csipke-függönyök és Store-okban,
nagy választék nehéz szmyrnai szőnyegek gyári áron alul

TOTTIS és KREN az északi csillaghoz,

Budapest V. Dorottya utca 2. sz. a.

Fiók-üzlet: Újbécsi-utca 5. szám alatt.

T. c. vidéki vevőink kényelmére kivánatra nagyobb minta darabokat választás végett, szönyegek szükségleténél szobák behuzására, és szmyrnai szönyegekről rajzokat küldünk.

Megrendelések pontosan teljesittetnek, meg nem felelő áruk kicseréltetnek. Árjegyzéket bérmentve küldünk.

EPILEPSIE

(nehézkórt) gyógyítte-, vélben **Dr. KILLISCH** szak-orvos Drézdában, (Neustadt).

A siker már 8000-nél felül felmutatható.

LAMPEL R. könyvkiadóhivatalában kapható:

Mátyás diák
KÖNYVESHÁZA.
Közhasznu kézikönyv a magyar nép számára több képpel. Irta
VAHOT J.
Második kiadás, 6 füzet.
Ára 36 kr.

Báró de Maux
vizen, szárazon és a levegőben, gyalog és lóháton háboruban és békében való
egyedül igaz élményei.
Hat képpel.
Ára 60 kr.

KÜLFÖLDI SZINMŰTÁR.

I.
ANGOLOSAN.
Vigjáték 2 felvonásban.
GÖRNER
után magyarositotta
KOMLOSSY FERENCZ.
Ára 50 kr.

II.
Az utolsó levél.
SARDOU
után
SZERDAHELYI KÁLMÁN.
Ára 80 kr.

III.
A nyolczadik pont.
Vigjáték egy felv.
MURGER
után
WALZEL és SZERDAHELYI.
Ára 50 kr.

TREFÁS VERSEK
GYUTEMÉNYE.
A magyar költészetből
összeszedte
ZILAHY KÁROLY.

Füzve 260 oldal.
Ára azelőtt 40 kr. — Most **csak 20 kr.**

VIRÁGNYELV
keleti kifejtés után.
Német és deák növénytani magyarázattal gazdagitva.
4. kiadás.
Füzve 20 kr.

INGYEN!
sőt levélbeli kivánatra
még bérmentve is!
készséggel szolgáltatik mindenkinek
leggyönyörübb
női ruha-kelmék
nagyválasztéku mintagyüjteménye
Hamburger Adolf
a „koronaherczeghez“ czimzett
divatáru-kereskedésében
koronaherczeg-utcza 8. sz.
BUDAPESTEN.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény csúz (Rheuma), inszaggatás, mell-, gerinczfájdalmak, keresztcsontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen, **Egy csomag ára 1 frt 5 kr, kettőserejü 2 frt 10 kr.**

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára a használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában, király-utcza 7. sz. **Debreczenben:** Rothschneck ur gyógyszertárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gyógyszertárában. — **Mohácson:** Jezsevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolff gyogyszerésznél. — **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden** Weiglein György, Kovács, gyógyszer. — **Temesváron:** Kraul, — **Aradon:** Prinner gyógysz. **Nagyváradon:** Molnár gyógysz. **Székes-Fehérvár:** Dieballa. — **Gyöngyösön:** Vozary gyógysz. — **Brassó:** Fabik gyógysz. — **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — 239

Dr. Handler Mór
orvos-, sebésztudor, szülész és szemész,
gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü
TITKOS betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint
magömléseket,
az **ingerlékeny gyengeséget**, az **ondófolyást**, különösen a
tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt);

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idülteket is), **a nemzörészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban;
3) hugycsőszükületeket:
4) friss és idült nyákfolyásokat **nőknél**, az ugynevezett **fehérfolyást**, és az onnan eredő
MAGTALANSÁGOT;
5) **bőrkiütéseket;**
6) **a hugyhólyag betegségeit** és mindennemü **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-ik szám a. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

VODIANER F.
budapesti nyomdatulajdonosnál, (IV. megyeháztér 9. sz.) megjelent
az
ORSZÁGOS TÖRVÉNYEK
és az összes
MINISTERI RENDELETEK
hivatalos kiadása,
és nála épugy mint minden hiteles könyvkereskedő által kapható

Az orsz. Törvények 1873. évi kiadásai:

Országos Törvénytár (Corpus Juris). Ára füzve teljes pld. . .	2 frt 60 kr.
Törvények gyüjteménye 8-dr. egy kötetben füzve teljes pld. .	1 „ 60 „
„ „ diszesen kötve	2 „ 60 „
„ „ zsebkiadás, finom velinpapiron . .	1 „ 60 „
„ „ „ diszesen kötve . . .	2 „ 60 „
„ „ **tót** nyelven (I—XXVI. t. cz.) . . .	1 „ — „
Landesgesetze	1 „ 60 „
Magyarországi Rendeletek-tára, 8-dr, egy kötetben füzve . .	3 „ — „

Az orsz. Törvények 1874. évi kiadásai:

Országos Törvénytár (Corpus Juris) Ára füzve teljes péld. . .	2 „ 40 „
Törvények gyüjteménye 8-dr. egy kötetben füzve teljes pld. . .	1 „ 50 „
„ „ diszesen kötve	2 „ 30 „
„ „ zsebkiadás finom velinpap.	1 „ 40 „
„ „ zsebkiadás diszes kötésben . . .	2 „ — „
Landesgesetze	1 „ 40 „
Magyarorsz. Rendeletek-tára 8-dr. egy kötetben füzve . . .	4 „ — „

Az orsz. Törvények 1875-ki kiadásai:

Országos Törvénytár (Corpus Juris). Ára füzve teljes pld. . .	4 frt 40 kr.
Törvények gyüjteménye 8-dr. egy kötetben füzve teljes pld. . .	2 „ 80 „
diszesen kötve	3 „ 80 „
zsebkiadás, finom velinpapiron	3 „ — „
„ „ „ diszesen kötve	4 „ — „
Rendeletek Tára	3 „ — „
Landesgesetze-Sammlung (I—XLV. G. A.)	2 „ — „

Az orsz. Törvények 1876-ki kiadásai:

8-adrétben I.—IV. füzet (I—XXXVI. t. cz.) Ára a 4 füzetnek . .	1 frt 80 kr.
16-odrétben I.—V. füzet. Ára az 5 füzetnek	2 frt — kr.

Külön kiadások füzetekben:

1874. VIII. t. cz. és Ministeri-rendeletek a métermérték behozatáról, ábrákkal	— „ 50 „
Ugyanaz német és horvát nyelven egyenkint	— „ 50 „
1874. évi XXXIV. t. cz. ügyvédi rendtartás	— „ 20 „
1874. évi XXXV. t. cz. a királyi közjegyzőkről	— „ 30 „
Ugyanaz német nyelven	— „ 30 „
1874. Szabályrendelet: fogházak és börtönök kezelése (börtönügy)	— „ 60 „
1874. Birói ügyviteli szabályzat (rovatozott mintákkal.) . . .	1 „ 20 „
1874. VII. t. cz. a földadó szabályozásáról	— „ 20 „
Ugyanaz német és román nyelven egyenkint	— „ 20 „
1875. a m. k. föld-, ipar- s keresk. minister szabályrendelete „a mértékhitelesités körül követendő eljárás részleteiről“ az összes mintákkal	— „ 50 „
Ugyanaz német nyelven	— „ 50 „
1875 Kereskedelmi Törvény kiegészitő rendeletekkel (zsebkiadás)	1 „ — „
Ugyanaz német nyelven (zsebk.)	— „ 80 „
1875. Bélyeg-, illeték- és adótörvények (XIX—XXX. t.cz. zsebk.)	— „ 50 „
1875. Stempel-, Gebühren- und Steuergesetze (XIX—XXX. G. A.)	— „ 50 „

A háború,

mi végett jelentékeny, a keletre szánt szállitmányok elmaradtak, alkalmat nyujt

STRAUSS A.
(Bécs, Rothenthurmstrasse 21)

Fehérnemübeni mennyasszonykiállitási gyárának,

minden visszamaradt nagyobb és kisebb áruküldeményeket, u. m.: **uri, női és gyermek-fehérnemüeket, vásznakat, zsebkendőket, asztalnemüeket** stb., hogy a borzasztó nagy raktárát mielőbb elárusithassa, következő bámulatos olcsó árakon eladni:

Két frt helyett csak egy frt.

1 darab uri férfi nadrág	előbb 1 frt 50 kr, most csak — frt 75 kr.
12 darab angol batiszkendő, szines széllel, beszegve	előbb 2 frt, most csak 1 frt — kr.
1 darab shirting uri ing sima vagy redős mellel	előbb 2 frt, most csak 1 frt — kr.
1 darab valódi szinü legujabb divatu perkail-ing	előbb 2 frt, most csak 1 frt — kr.
1 darab valódi angol tricot-mellény vagy nadrág fehér vagy szines	előbb 2 frt, most csak 1 frt — kr
6 darab elegans batisztkendő, szines széllel, beszegve	előbb 2 frt, most csak 1 frt — kr.
6 darab háromféle nyakgallér legujabb formáju	előbb 2 frt, most csak 1 frt — kr.
Egy slingölt női ing, legjobb shirtingból	előbb 2 frt, most csak 1 frt — kr.
Egy elegans női nadrág szegélyes diszitéssel	előbb 2 frt, most csak 1 frt — kr.
1 darab finom shirting szegélyes éjjeli corsett, legjobb minőségü	előbb 2 frt, most csak 1 frt — kr.
6 darab finom vászonzsebkendő, valódi vászonért jótállás	előbb 2 frt, most csak 1 frt — kr.
1 darab uri vászon nadrág	előbb 2 frt, most csak 1 frt — kr.
1 darab finom szines creton-ing, tartós színért jótállás	előbb 2 frt, most csak 1 frt — kr.
1 darab fehér uri ing, sima hármas mellel	előbb 3 frt, most csak 1 frt 50 kr.
1 darab dusan diszitett női ing, legjobb minőségü	előbb 3 frt, most csak 1 frt 50 kr.
1 darab leginomabb himzésü női nadrág, elegans készitmény	előbb 3 frt, most csak 1 frt 50 kr.
1 darab shirting női alsószoknya, legjobb szabásu	előbb 3 frt, most csak 1 frt 50 kr.
1 darab uri lábravaló valódi vászonból	előbb 3 frt, most csak 1 frt 50 kr.
1 darab angol Oxford-ing, legujabb minta, valódiságért jótállás	előbb 4 frt, most csak 2 frt — kr.
1 darab valódi rumburgi vászon-ing dus mell-redőzettel	előbb 4 frt, most csak 2 frt — kr.
1 darab lenfinomabb himzésü báli-ing, kézi himzés, legujabb szabásu	előbb 4 frt, most csak 2 frt — kr.
6 pár finom angol kézelő legdivatosabb szabásu	előbb 4 frt, most csak 2 frt — kr.
1 darab finom himzésü női-ing, dusan fölszerelve	előbb 4 frt, most csak 2 frt — kr.
Egy elegans franczia corsett, dus himzéssel	előbb 4 frt, most csak 2 frt — kr.
Egy finom női alsószoknya, dusan diszitve	előbb 4 frt, most csak 2 frt — kr.
1 női nadrág legjobb zsinór-barketből sima és dus diszitéssel	1.25 és 1.50 frt.
1 alsó ruha legjobb zsinór-barketből sima és dusan diszitve	1.50, 2, és 2.50 frt.
1 corsett barket, sima és dusan diszitve	1.25, 1.50 és 2 frt.
Egy darab leginomabb rumburgi vászon férfi-ing, sima vagy ráncos	2.50, 3, 3.50, 4 frt.
Egy darab finom rumburgi vászon férfi-ing himezve	3.50, 4, 4.50, 5 frt.
Egy darab finom vászon női-ing sima és fantasiával	1.50, 2, 2.50, 3 frt.
Egy darab finom himzett női vászon-ing	2.50, 3, 3.50, 4 frt.
Egy darab 30 rőfös finom zsinór barket	7.50, 8, 9, 10, és 11 frt.
Hat darab ¾ szél. lepedő varrás nélkül	9, 10 frt.
Hat darab ¾ szél. finom, egészen vászon lepedő	13.50, 14.50, 16.50 frt.
Egy darab 6 személyre számitott asztalteritő czwilch és damast	3, 3.50, 4, 4.50, és 5.50.
Egy darab 2 személyre számitott asztalteritő czwilch és damast	8.50, 10, 11, 12, 14 frt.
Egy darab 30 rőfös ¾ szél. házivászon	5.50, 6 50, 7.50, és 8 frt.
Egy darab 46 rőfös ¾ széles Creas-vászon	16, 17, 18 és 18.50.
Egy darab 50 rőfös ¾ széles irlandi és hollandi vászon	18, 19, 20, 22, 24, 27, 30 frt.
Egy darab 54 rőfös ¾ széles rumburgi vászon	24, 27, 30, 33, 36, 40—60 frt.
Tizenket darab törülköző czwilch és damast	3, 3.50, 4, 5, 6. 7, 8 frt.

Ráadás 50 frt bevásárlásnál egy **6 személyre számitott damast-asztalteritő vagy 24 darab zsebkendő.**

Levélbeli megrendelések, készpénz beküldése vagy utánvét mellett pontosan teljesittetnek.

Árujegyzékek mennyaszonyi kiházitásra s a t. ingyen.

Strauss A,
fehernemü-mennyasszony-kiházasitási gyára.
Bécs I. Rothenturmstrasse 21.

Budapest, 1876. Nyomatott Vodianer F.-nél.